

'Door de ogen van het kind'

BELEIDSKADER JEUGDZORG
2009 T/M 2012

WGDZORG

Door de ogen van het kind

BELEIDSKADER JEUGDZORG 2009 t / m 2012

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: (023) 514 31 43 | Fax: (023) 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland
Directie Beleid | Sector Jeugd, Zorg en Welzijn

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

Thieme Grafimedia Groep

Oplage

400 exemplaren

Haarlem, januari 2009

VOORWOORD

De titel van dit Beleidskader 'Door de ogen van het Kind' drukt uit dat het kind centraal moet staan. Het moet in de jeugdzorg gaan om het belang van het kind. En bij het aanpakken van problemen van jongeren is vrijblijvendheid niet acceptabel.

Dit is de visie die provinciale staten (PS) als uitgangspunt voor dit Beleidskader voor de jeugdzorg heeft gekozen.

Ik vind het belangrijk dat iedereen in de jeugdzorg in deze geest werkt. Dat iedereen altijd checkt wat zijn of haar plannen of beslissingen betekenen voor het kind. Misschien voldoet het plan of het besluit aan het protocol of het beleid van de eigen instelling. Maar levert het genoeg op voor het kind? Kan het ook anders en beter voor het kind?

Voor het opstellen van dit Beleidskader hebben gedeputeerde staten (GS) een aantal interactieve bijeenkomsten georganiseerd. Ik heb met medewerkers van de jeugdzorginstellingen over de inhoud van het werk gediscussieerd. We hebben ook een grote Netwerkbijeenkomst gehouden met alle partners in de jeugdzorgketen. Het heeft me getroffen dat ik er een grote bereidheid vond om met elkaar samen te werken en over de eigen schutting te kijken. Er leefde bij de deelnemers aan de bijeenkomsten ook het gevoel dat het beter kan voor het kind. Ik wil werk maken van het bevorderen van die samenwerking en van het aanpakken van onnodige bureaucratie. En ik wil daarbij ruimte bieden voor het zoeken van creatieve oplossingen. Soms moet je de grenzen van het mogelijke opzoeken om een goed resultaat te bereiken.

Ik werk eraan om samen met de gemeenten te zorgen voor goede preventieve zorg voor jongeren en ouders. We moeten voorkomen dat problemen verergeren. Maar als jongeren jeugdzorg nodig hebben moeten ze snel de passende zorg krijgen. Het is mijn ambitie om ervoor te zorgen dat in de komende periode meer kinderen tijdig de vereiste jeugdzorg krijgen. Dit Beleidskader stelt maatregelen voor om de zorg dichtbij het kind in de regio te bieden en de wachttijden te bekorten. 'Opgroeien doe je in een gezin'. Ieder kind wat ervoor in aanmerking komt moet de kans krijgen in een gezin op te groeien. Pleegzorg krijgt daarom prioriteit.

Met dit Beleidskader bouwen we verder aan een betere jeugdzorg in Noord-Holland. Er zijn de laatste jaren zowel landelijk als provinciaal veel verbeteringen in gang gezet. Ik ben van mening dat we de ingezette verbeteringen moeten afmaken. De jeugdzorg moet af van de voortdurende discussies over stelselwijzigingen. We moeten de jeugdzorg de kans geven verbeteringen af te maken en de resultaten te laten zien.

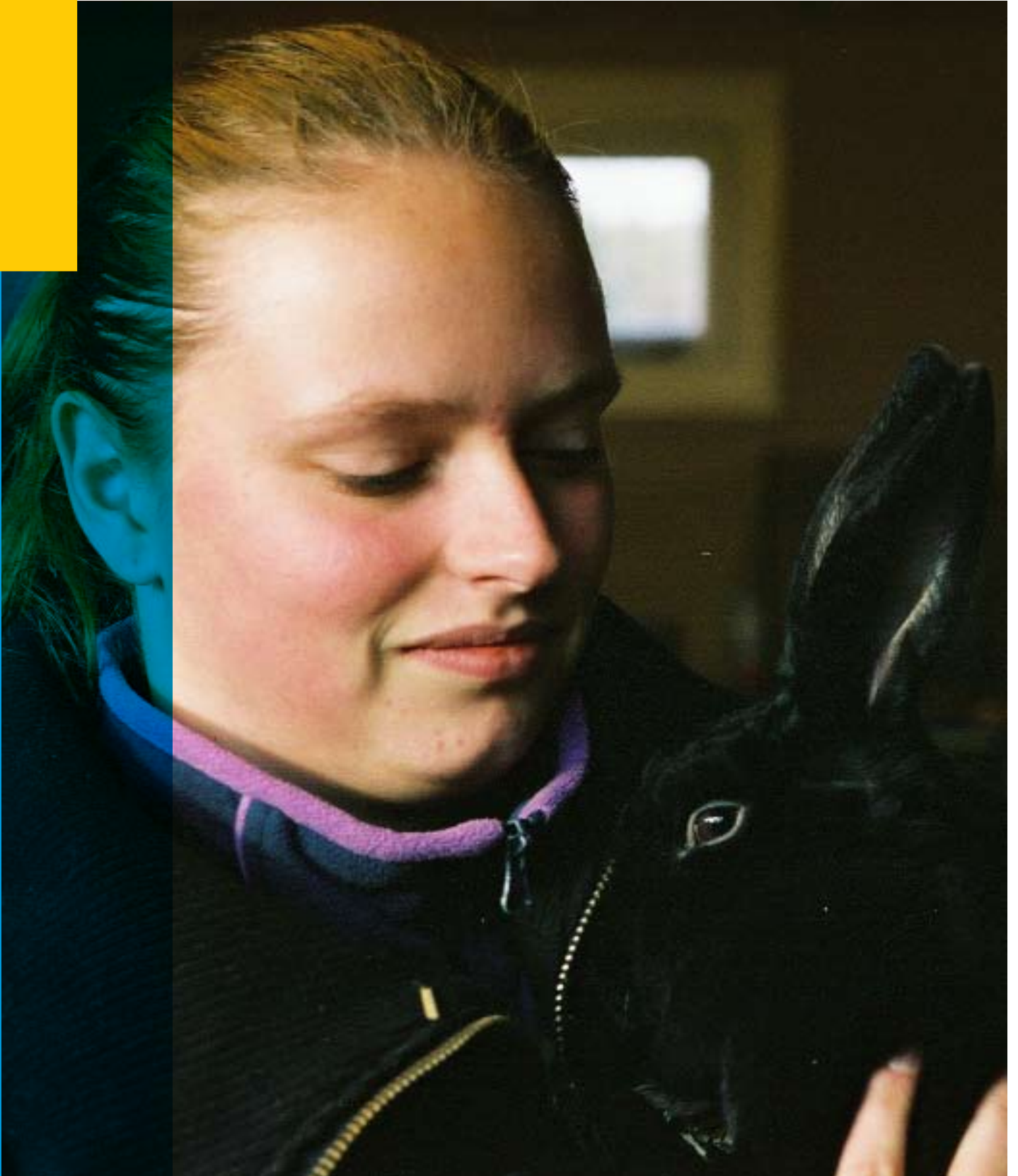
De inspraak op dit Beleidskader liet instemming met de hoofdlijnen zien. Ook hebben de inspraakreacties diverse waardevolle suggesties en aanvullingen aangedragen. In deze versie van het Beleidskader zijn die verwerkt.

Sascha Baggerman,
gedeputeerde jeugdzorg

3	 	Voorwoord
6	 	1 Inleiding
7		1.1 'Door de ogen van het kind'
7		1.2 Leeswijzer
7		1.3 Kernboodschap
11	 	2 De kaders van ons beleid
12		2.1 Onze visie
13		2.2 Onze rol in de jeugdzorg
14	 	3 Preventie: 'Voorkomen is beter dan genezen'
15		3.1 Samenwerking en afstemming
16		3.2 Centra voor Jeugd en Gezin
17		3.3 Aansluiting van jeugdzorg met het preventief jeugdbeleid
19	 	4 Toegangspoort tot de jeugdzorg: Kerntaken en werkwijze van Bureau Jeugdzorg NH
24	 	5 Passende zorg voor het kind
25		5.1 Prioriteiten
28		5.2 Nieuwe ontwikkelingen
34	 	6 Beleidsinformatie
37	 	7 Investeren in de jeugdzorgwerkers
39	 	8 Financieel kader
40		8.1 Een nieuw financieringsstelsel voor de jeugdzorg
40		8.2 Ons financieel kader
40		8.2.1 Ontwikkeling van de doeluitkering jeugdzorg
41		8.2.2 Inzet van autonome provinciale middelen
 Bijlagen		
42		1 Bij hoofdstuk 2: Uitgangspunten uit de Kaderstellende notitie voor het Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012
46		2 Bij hoofdstuk 2: Tekst Collegeprogramma 'Krachtig, in balans' over jeugdzorg.
48		3 Bij hoofdstuk 2: Tekst Rijksbeleid uit Kaderstellende notitie Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012
51		4 Afkortingen

INHOUD

INLEIDING

1.1 'Door de ogen van het kind'

In dit Beleidskader geven wij de hoofdlijnen weer voor de jeugdzorg in Noord-Holland voor de komende vier jaar. De Wet op de jeugdzorg bepaalt dat PS een vierjarig Beleidskader voor de provinciale jeugdzorg vaststellen. Wij spreken in het Beleidskader uit waar we in 2012 willen staan en welk resultaten we voor jongeren die jeugdzorg nodig hebben willen hebben bereikt. GS voeren het beleid uit en stellen daarvoor jaarlijks uitvoeringsprogramma's jeugdzorg vast.

De titel van het Beleidskader onderstreept de visie van de provincie Noord-Holland op jeugdzorg waarin het kind centraal staat. De gehele keten wordt voortdurend kritisch beoordeeld vanuit het belang en de positie van het kind. We benaderen onderwerpen en thema's steeds vanuit het perspectief van de zorgvraag van het kind. Vormt de keten een voor de zorg aan het kind logisch geheel? Krijgt het kind de zorg die het nodig heeft? Vallen er geen gaten in het aanbod? Is het aanbod goed afgestemd op de zorgvraag? We willen aan kinderen, aan hun ouders en aan anderen uit kunnen leggen waarom bepaalde keuzen worden gemaakt. We vinden dat de jeugdzorginstellingen dat ook moeten kunnen doen. Is het moeilijk uit te leggen waarom iets in de praktijk zo gaat dan is dat een signaal om het aanbod kritisch te bekijken en daar waar nodig verbeteringen aan te brengen.

De aftrap voor dit Beleidskader was een Startnotitie waarin doel, context, het wettelijke kader, (interactief) proces en planning van het Beleidskader zijn vastgesteld. In het proces is een belangrijke plaats ingeruimd voor interactie met belanghebbenden, instellingen en instanties in de jeugdzorg bij het ontwikkelen van dit Beleidskader. In een Kaderstellende notitie hebben PS vervolgens op 21 april 2008 de uitgangspunten/kaders bepaald voor dit Beleidskader.

Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de bijlage. In de bijlagen vindt u ook de punten uit het Noord-Hollandse collegeprogramma 'Krachtig, in balans' over jeugdzorg en de relevante punten uit het Landelijk Beleidskader jeugdzorg en het programma 'Alle kansen voor alle kinderen', die zijn betrokken bij het bepalen van de uitgangspunten voor dit beleidskader.

In de periode medio maart-eind mei hebben vertegenwoordigers van instellingen, instanties, gemeenten en cliënten hun mening gegeven over de toekomst van de jeugdzorg in Noord-Holland. De uitkomsten van deze overleggen en discussies zijn van invloed geweest op de in dit Beleidskader gemaakte keuzen.

Vervolgens is het Beleidskader van 20 juni-15 augustus 2008 in de inspraak geweest. Dit heeft reacties opgeleverd van de jeugdzorgsector en van diverse gemeenten. Er is een standpunt bepaald over de reacties en op basis daarvan zijn aanpassingen in dit Beleidskader verwerkt.

1.2 Leeswijzer

Dit Beleidskader begint na de inleiding in hoofdstuk 1 met het weergeven van de prioriteiten voor de komende periode in de Kernboodschap.

Hoofdstuk 2 beschrijft onze visie op en onze rol in de jeugdzorg.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de preventie behandeld. Hier gaat het om de samenwerking met gemeenten en de aansluiting tussen preventief lokaal jeugdbeleid en de jeugdzorg.

Hoofdstuk 4 handelt over de kerntaken en werkwijze van Bureau Jeugdzorg (BJZ), dat o.a. de toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg is.

In hoofdstuk 5 komt het geïndiceerde zorgaanbod aan de orde. De hoofdstukken 6 en 7 gaan respectievelijk over Beleidsinformatie en Investeren in de jeugdzorgwerkers. In beide zaken is de provincie bereid eigen geld te investeren.

Hoofdstuk 8 geeft het financiële kader weer.

De Bijlagen bevatten onze uitgangspunten uit de Kadernotitie voor het Beleidskader jeugdzorg, de tekst uit het Collegeprogramma 'Krachtig, in balans' over jeugdzorg en de tekst over het Landelijk Beleidskader Jeugdzorg en het programma 'Alle kansen voor alle kinderen'.

1.3 Kernboodschap

Dit Beleidskader brengt vernieuwing in de Noord-Hollandse jeugdzorg, het zorgt voor continuïteit (ingezette verbeteringen afmaken) en het legt soms andere accenten in het lopende beleid. Wij hebben 4 prioriteiten.

Prioriteit 1 Preventie: voorkomen is beter

We blijven prioriteit geven aan preventie. Het beleid dat in 2005 t/m 2008 is ingezet zetten we met kracht door. Er is een goede samenwerking opgebouwd met de gemeenten in het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg (PBOJ). Dit biedt een basis om in de komende vier jaar de aansluiting tussen gemeentelijk jeugdbeleid en provinciale jeugdzorg goed vorm te geven. We willen dat jongeren bij problemen vroegtijdig hulp krijgen. We willen voorkomen dat problemen ernstiger worden en jongeren geïndiceerde jeugdzorg nodig hebben. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Preventie is een taak van de gemeenten. Wij ondersteunen gemeenten bij deze taak door:

- de ondersteuning o.a. bij het realiseren van opvoedingsondersteuning in de op te richten Centra voor Jeugd en Gezin (CJG);
- het faciliteren van de implementatie van een risico-signaleringsysteem;

- het samen met gemeenten realiseren van bemoeizorg;
- het maken van afspraken over de inzet van BJZ in de CJG's en;
- meer aandacht voor het signaleren en aanpakken van kindermishandeling ook bij gemeentelijke instellingen te realiseren.

Onze prioriteit blijkt ook uit onze inzet voor het totstandbrengen van een goede schakelfunctie tussen het preventief jeugdbeleid/CJG en BJZ.

In 2009 e.v. maken GS met gemeenten nieuwe afspraken over de aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg. Hiervoor zetten we een bedrag uit autonoom provinciaal geld in.

Prioriteit 2 Pleegzorg: opgroeien in een gezin

Ons uitgangspunt is dat kinderen zoveel mogelijk in een gezin moeten kunnen opgroeien. We willen dat meer kinderen waarvoor dat een optie is in een pleeggezin kunnen opgroeien. We leggen daarom in deze periode de nadruk op de pleegzorg. Dat betekent prioriteit bij de uitbreiding van capaciteit, meer varianten in het aanbod van pleegzorg, verbetering van de werking van pleegzorgvoorzieningen en ondersteunen van initiatieven om de positie van pleegouders te verbeteren.

Financiering:

Voor de periode 2008-2009 komen in het kader van een tussen Rijk en IPO gesloten overeenkomst extra middelen voor 2009 beschikbaar (incidenteel en structureel).

Prioriteit 3 Tijdig de vereiste zorg: zorg rond het kind

Jongeren en hun ouders krijgen tijdig de vereiste zorg. We bevorderen zorg dichtbij het kind en zijn leefomgeving. We laten BJZ al zijn functies vanuit regiokantoren aanbieden en bespreken met het Instellingenberaad de mogelijkheden om te komen tot een gezamenlijke voordeur tot het zorgaanbod in de regio. Hierdoor ontstaat een goede aansluiting met enerzijds het gemeentelijk jeugdbeleid en anderzijds het aanbod van de zorgaanbieders.

Bestrijding van wachtlijsten blijft een prioriteit, maar we verleggen het accent. We willen minder het accent leggen op uitbreiding van zorgaanbod bij het bestaan van wachtlijsten dan in de vorige periode. Wachtlijsten kunnen en willen we namelijk niet alleen oplossen door uitbreiding van capaciteit. Hieronder lichten wij onze aanpak nader toe.

Regionalisering

Wij zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van de indicatiestelling van BJZ. BJZ gaat de komende periode vanuit regiokantoren werken waar alle functies (schakelfunctie, toegang: indicatiestelling, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), jeugdbescherming, jeugd-reclassering) worden aangeboden. Dit biedt kansen om goede verbindingen te leggen met de CJG's en het

gemeentelijke jeugdbeleid. Wij stimuleren met onze ondersteuningsmaatregelen aan gemeenten een regionale aanpak van de jeugdproblematiek. De regionale kantoren van BJZ kunnen ook beter aansluiten op de jeugdzorgaanbieders in de regio. Dit biedt kansen om met de jeugdzorgaanbieders (inclusief de Licht Verstandelijk Gehandicapten (LVC) en de jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) het kind sneller passende zorg te geven en meer kinderen zorg te bieden binnen de bestaande mogelijkheden.

Er komen regionale vraag/aanbodanalyses als basis voor het zorgaanbod in de regio. Per regio moeten bij zorgaanbieders in ieder geval de hoofdfuncties van zorg beschikbaar zijn (verblijf, jeugdhulp en observatie-diagnostiek). We willen dat de zorgaanbieders gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het realiseren van de zorgplicht voor jongeren met een indicatie. Het is belangrijk dat alle kinderen na aanmelding direct overbruggingszorg ontvangen en er een risicotaxatie plaatsvindt.

De bestrijding van wachtlijsten en vooral van de wachttijden blijft een belangrijk issue.

De vraag naar jeugdzorg groeit nog steeds. Wij vinden het daarom van belang een reëel beeld te geven van de wachtlijst voor de zorg waarvoor een jongere een indicatie heeft ontvangen. De groeiende vraag kan niet alleen worden opgevangen door het efficiënter laten functioneren van de jeugdzorg. Het Rijk zal de hoogte van de doeluitkering moeten koppelen aan stijging van de vraag om structurele uitbreiding van zorgaanbod mogelijk te maken.

Wachtlijsten kunnen en willen we niet alleen oplossen met uitbreiding van zorgaanbod. Het is essentieel dat er geen kinderen die risico lopen op de wachtlijst staan. Kinderen die op de wachtlijst staan moeten altijd een vorm van (overbruggings)zorg krijgen. Dit is een uitgangspunt dat al in het Aanvalsplan wachtlijsten 2005 t/m 2008 is opgenomen en dat in de komende periode volledig moet zijn gerealiseerd.

Bovendien wordt bij kinderen de urgentie bepaald. Hoe groter het risico, hoe sneller een kind moet worden geholpen. Zowel BJZ als casemanager als de zorgaanbieders moeten hierin handelend optreden. Concreet gaan GS prestatieafspraken maken met instellingen over overbruggingszorg, doorlooptijden, wachttijden, uitstroom en over samenwerking in de jeugdzorgketen. Bij dit laatste gaat het o.a. om het verzekeren van de continuïteit in de zorg aan de jongere. Tot slot zal het invoeren van het risicosignalerings-systeem ervoor zorgen dat risicokinderen gesignaleerd worden en dat hulp en zorgcoördinatie geregeld worden. Kinderen die risico lopen moeten niet wachten op hulp, er moet geen dubbel werk plaatsvinden en er moet een efficiënte afstemming tussen instellingen zijn.

Financiering

Deze prioriteit wordt uitgevoerd binnen het beschikbare budget van de doeluitkering met inbegrip van de door het Rijk voor 2009 toegezegde incidentele middelen en structurele verhoging van de doeluitkering. Het gaat ook om anders werken. De efficiency moet worden vergroot en er zullen meer kinderen worden geholpen met het beschikbare budget.

Het Rijk is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een adequate doeluitkering om de komende jaren te kunnen beantwoorden aan de groeiende vraag naar jeugdzorg. De nieuwe financieringssysteem zal hiervoor naar verwachting een oplossing kunnen bieden.

We investeren in de jeugdzorgwerkers om te zorgen dat er voldoende en goed gekwalificeerd personeel is in de jeugdzorg in Noord-Holland. Hiervoor werken GS samen met branche- en werkgeversorganisaties en opleidingen. We zijn bereid hiervoor autonoom provinciaal geld in te zetten.

Prioriteit 4 Omslag naar een nieuw financieringssysteem voor de jeugdzorg

Er wordt een nieuw landelijk financieringssysteem voor de jeugdzorg ingevoerd. Een voordeel is dat de landelijke financiering wordt gebaseerd op een raming van een onafhankelijk Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg naar de behoefte aan jeugdzorg. We verwachten dat dit tot een doeluitkering leidt die beter is afgestemd op de behoefte aan jeugdzorg.

De provincie zal met jeugdzorgaanbieders afspraken maken over zorgpakketten voor aantallen te helpen jongeren. De indicaties van BJZ zijn minder specifiek en geven aanbieders meer ruimte om tot een passend aanbod te komen. Voordeel is dat zo beter op de vraag kan worden ingespeeld.

Voor de invoering van dit stelsel, waarvan nu slechts de hoofdlijnen zijn uitgewerkt, zal veel werk moeten worden verzet door de instellingen en door de provincie. We geven prioriteit aan het uitwerken van het nieuwe stelsel in Noord-Holland. Naar zich laat aanzien is daadwerkelijke invoering in 2010 te verwachten.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het functioneren van het nieuwe stelsel zal zijn dat er betrouwbare beleidsinformatie beschikbaar is en vraag-aanbod analyses worden gemaakt. Wij investeren daarom in verbetering van de beleidsinformatie.

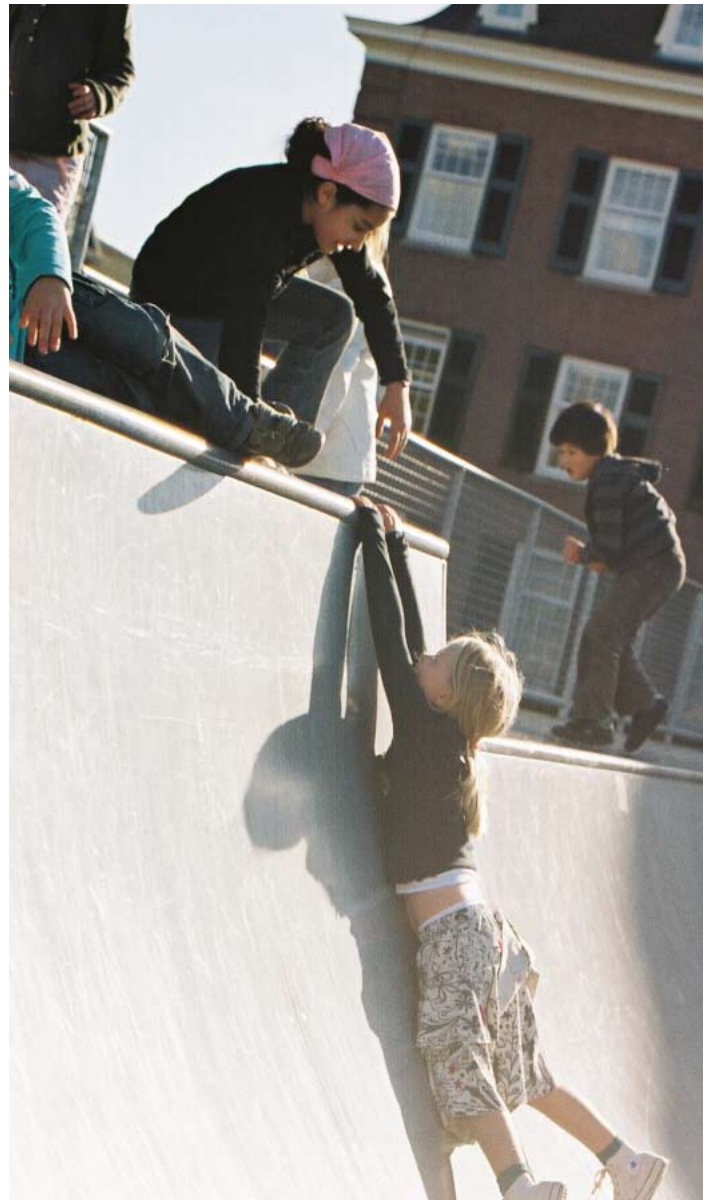
Continueren landelijke verbetertrajecten

De Wet op de jeugdzorg is pas sinds 2005 van kracht. Er zijn de laatste jaren veel landelijke trajecten ingezet om verbeteringen te bereiken. Wij vinden dat de landelijk ingezette verbetertrajecten moeten worden afgemaakt.

Deze verbetertrajecten zijn o.a. 'Beter beschermd' met

o.a. de invoering van de Deltamethodiek gezinsvoogdij (een betere methodiek voor gezinsvoogdijwerk en verlaging van de caseload), invoering van het handboek gezinsvoogdij bij de jeugdbescherming en het handboek jeugdreclassering ten behoeve van kwaliteitsverbetering, verbetering en versnelling van de indicatiestelling van BJZ (VIB-project), inclusief de invoering van het protocol indicatie jeugd-GGZ, toepassing van methoden om de doorlooptijden bij Bureaus Jeugdzorg te verkorten zoals de Doorbraakmethode, het traject ter verbetering van de beleidsinformatie Beter, Anders en Minder (BAM) en het invoeren van een tiental landelijke prestatie-indicatoren jeugdzorg zoals IPO, Rijk en MOgroep zijn overeengekomen.

Er moet voor worden gewaakt om voortdurend ingezette verbetertrajecten te willen wijzigen of vervangen. Vooral na incidenten in de jeugdzorg bestaat de neiging om nieuwe verbetertrajecten toe te voegen of lopende trajecten te vervangen. Wij zijn eerder voor het stellen van prioriteiten in de veelheid van trajecten en het wachten met wijzigen tot een evaluatie op resultaten mogelijk is. Wij vinden dat bij de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg, die voor 2009 is aangekondigd, rekening moet worden gehouden met de hier geschetste ontwikkelingen en dat hieruit conclusies voor de toekomst moeten worden getrokken. In de Uitvoeringsprogramma's jeugdzorg zullen GS zo nodig in de komende periode onze prioriteiten voor de lopende verbetertrajecten stellen.

DE KADERS VAN ONS BELEID

2.1 Onze visie

Alle kinderen hebben recht op goede ontwikkelings- en ontplooiingsmogelijkheden. Ouders of opvoeders zijn primair verantwoordelijk voor het bieden van optimale ontwikkelingskansen aan kinderen. Daar waar zij deze verantwoordelijkheden niet op zich willen of kunnen nemen dient jeugdzorg voorhanden te zijn.

Bij het aanpakken van problemen van ouders en kinderen past geen vrijblijvendheid. Hulpverleners moeten risico's voor kinderen expliciet maken en regelmatig afwegen. Als de ontwikkeling van het kind dat vereist en het in het belang van het kind is, is ingrijpen noodzakelijk. Soms is daarbij een kinderbeschermingsmaatregel nodig.

Jeugdzorg wordt zo snel mogelijk en zo dichtbij mogelijk geboden en duurt niet langer dan nodig.

Uitgangspunt is dat een kind dat zorg nodig heeft passende zorg ontvangt. Daar waar deze niet onmiddellijk voorhanden is, is overbruggingszorg beschikbaar.

Hulp- en zorgvraag van het kind vormen de basis voor zorgaanbod en beleidskeuzes. Om zorg te kunnen bieden zijn voldoende en goed gekwalificeerde hulpverleners beschikbaar. Het belang van het kind moet centraal staan en vrijblijvendheid is niet acceptabel bij het aanpakken van problemen van jongeren. Deze leidende elementen zijn nieuw in onze visie op de jeugdzorg.

Daaraan willen wij ontwikkelingen en plannen toetsen. Wij willen dat er vanuit deze principes wordt gewerkt in de jeugdzorg. Dat iedereen die in de jeugdzorg werkt en er beleidsmatig bij is betrokken zijn/haar handelen en zijn/haar plannen daarop checkt. Een plan of actie moet niet alleen goed zijn binnen de richtlijnen en protocollen van de eigen instelling of eigen afdeling, vanuit de eigen verantwoordelijkheid of binnen de door de provincie gegevens regels. Het moet in het belang van het kind zijn. Daarvoor moet ieder over de eigen schuttingen heen kijken. En als het resultaat onvoldoende voor het kind oplevert moet er over de eigen belangen worden heengestapt of moet er (samen met anderen) een creatieve oplossing worden bedacht. Dit is de kern van echt professioneel handelen in de jeugdzorg.

We willen dat de hele jeugdzorg in deze geest werkt. Op twee punten zetten we heel concrete stappen daarvoor.

- 1 De jeugdzorg maakt een fase van professionalisering en protocollering door. In veel opzichten is dat een vooruitgang, maar er zijn ook ongewenste neven-effecten door de toenemende regelgeving en protocollering. We gaan onnodige bureaucratie aanpakken; we gaan kijken waar de administratieve verplichtingen leiden tot ergernis van cliënten en instellingen, tot inefficiency en ze ten koste gaan van de tijd die aan zorg voor het kind kan worden besteed. We willen zorgen voor minder bureaucratisch werken in de jeugdzorg. Dit geldt ook voor onze eigen werkwijze in relatie tot de andere overheden en de instellingen. Regels zijn er om het kind te helpen, niet om de hulp tegen te werken.
- 2 Samenwerking in de jeugdzorgketen is essentieel om tijdig in te grijpen bij problemen en om jongeren zo nodig tijdig passende zorg te bieden. Daarom besteden we extra aandacht aan een aantal scharnierpunten in de jeugdzorgketen. We gaan prestatieafspraken maken met instellingen in de jeugdzorgketen over slimme verbindingen die ze onderling moeten leggen. Afspraken zijn nodig om het belang van het kind centraal te stellen en niet alleen de eigen component in de zorg voor het kind te zien en te realiseren. We willen dat GS met het Instellingenberaad (BJZ en de jeugdzorgaanbieders) en met de andere partners in de keten (LVG, jeugd-GGZ, Raad voor de Kinderbescherming, zorgkantoren, zorgverzekeraars) die afspraken maken en monitoren. Het moet o.a. altijd duidelijk zijn wie de verantwoordelijkheid draagt voor de zorg aan het kind en hoe en hoe snel de overgang van de ene naar een andere instelling is geregeld.

2.2 Onze rol in de jeugdzorg

Onze rolopvatting sluit nauw aan bij onze visie. Wij stellen het belang van het kind centraal en dat vereist dat alle andere partijen in de jeugdzorg samenwerken. Wij willen samenwerken vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid en met de bereidheid gezamenlijk tot oplossingen te komen. GS nemen daartoe initiatieven om betrokken partijen bijeen te brengen en met andere overheden en organisaties in de jeugdzorg tot afspraken te komen.

De provincie voert de wettelijke taken uit de Wet op de jeugdzorg uit en geeft samen met de gemeenten actief invulling aan de aansluiting jeugdzorg-jeugdbeleid.

Wij zijn verantwoordelijk voor de jeugdzorg en voor het maken van afspraken met gemeenten over de aansluiting tussen jeugdzorg en voorliggende voorzieningen/gemeentelijk jeugdbeleid. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de WMO. Wij hechten groot belang aan een goede samenwerking met de gemeenten en willen gemeenten ondersteunen bij hun WMO-taken voor jeugd.

Wij willen een goede samenwerking met het Rijk. Het Rijk is verantwoordelijk voor het gehele stelsel van de jeugdzorg. We willen (in IPO-verband) tot afspraken komen met het Rijk over de inrichting van het stelsel, de hoofdlijnen van beleid en de uitvoering van de landelijke verbetertrajecten en een adequate financiering van de jeugdzorg.

De provincie treedt op als aanjager van slimme verbindingen tussen de ketenpartners in de jeugdzorg. GS maken prestatieafspraken daarover met BJZ en de jeugdzorgaanbieders. GS voeren overleg over samenwerking in de keten en komen tot afspraken met het Instellingenberaad (BJZ en de zorgaanbieders) en de Raad voor de Kinderbescherming, de LVG en jeugd-GGZ instellingen, de zorgkantoren en zorgverzekeraars.

Wij stellen de kaders voor de jeugdzorg, plannen en financieren het aanbod en zorgen voor afstemming met o.a. jeugd GGZ en LVG. Ten aanzien van BJZ heeft de provincie specifieke bevoegdheden die verband houden met de wettelijke taken van BJZ.

Wij kiezen een actieve opstelling om tot innovatie te komen en de effectiviteit en efficiency in de jeugdzorg te verbeteren.

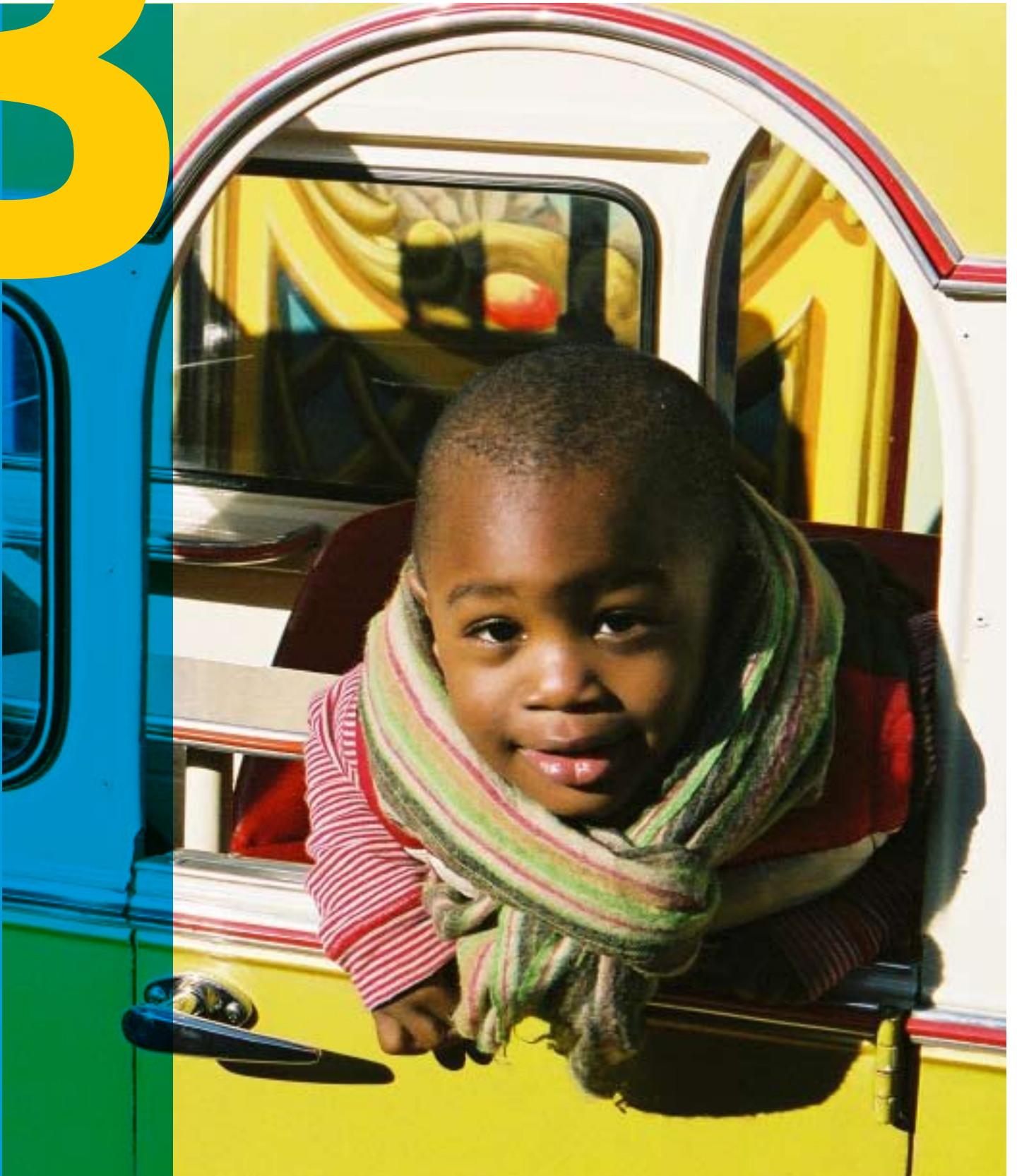
In onze relatie met de jeugdzorginstellingen willen wij ons hoofdzakelijk richten op de *wat*-vraag; wat moet er in de komende vier jaar gerealiseerd zijn in de jeugdzorg in Noord-Holland. Wij willen dat GS samen met de partners in het veld afspraken maken door middel van **prestatieafspraken**.

De *hoe*-vraag; hoe worden die doelstellingen gerealiseerd, dat is hoofdzakelijk aan de jeugdzorg instellingen en organisaties zelf. We vinden het van belang ruimte te geven aan het maatschappelijk ondernemerschap en de professionaliteit van de jeugdzorginstellingen.

3

PREVENTIE:

'VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN'

De provincie is verantwoordelijk voor de jeugdzorg en samen met gemeenten verantwoordelijk voor een goede aansluiting in de keten. Bovendien heeft de provincie de taak de gemeenten te ondersteunen bij de taken die zij in het kader van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (WMO) hebben. De WMO geeft de gemeenten duidelijke taken op het gebied van het (preventief) jeugd beleid.

Daarnaast worden gemeenten verplicht uiterlijk in 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) tot stand te brengen. De kwaliteit van het preventieve jeugd beleid bepaalt voor een deel de instroom in de jeugdzorg. De ondersteuning die de provincie aan het gemeentelijk preventief jeugd beleid biedt wordt benoemd in de programmalijs 'Gezond Opgroeien' van het Programma Zorg en Welzijn 2009-2012.

3.1 Samenwerking en afstemming

Waar staan we nu

Om het beleid goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig bestuurlijke en ambtelijke afstemming met gemeenten (PBOJ). Tot 2008 waren de afspraken met name gericht op het ontwikkelen van een zorgstructuur in het onderwijs, de regionale samenwerking en de inzet van BJZ waar het gaat om de aansluiting tussen preventie en geïndiceerde jeugdzorg.

Wij stimuleren de samenwerking van gemeenten op regionaal niveau. Per regio is er een platform jeugd. Een vertegenwoordiging van regionale gemeenten neemt deel aan het provinciaal overleg.

Het preventieve gemeentelijk jeugd beleid ontwikkelt zich snel. De taken voor de gemeenten zijn inmiddels vastgelegd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Daarnaast hebben gemeenten de verplichting om de CJG vorm te geven en aan te sluiten bij de Verwijsindex. Dit wordt opgenomen in de Wet op de jeugdzorg. De verantwoordelijkheid van de provincie is het ondersteunen van gemeenten bij hun WMO-taken en het samen met gemeenten regie voeren op de aansluiting en het zorgen voor een goed functionerende jeugdzorg.

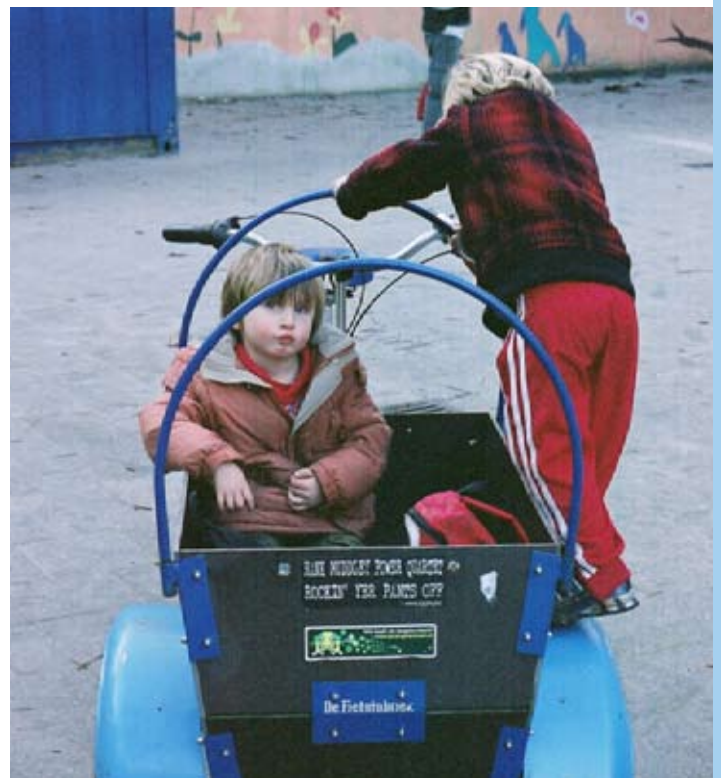
Wat willen we bereiken

Het aflopen in 2008 van de intentieverklaring die gemeenten en provincie in 2005 tekenden, de opdracht aan gemeenten vanuit de WMO (prestatieveld 2) en de komst van de CJG vragen om nieuwe afspraken tussen gemeenten en provincie. De zorgstructuur in het

onderwijs is grotendeels op orde. In het jaar 2008 is er intensief bestuurlijk en ambtelijk overleg. Er is een gezamenlijke intentie om de komende vier jaar te bouwen aan een goed preventief jeugd beleid, goede jeugdzorg en een adequate schakeling en afstemming tussen beide. Concrete afspraken met fasering worden per onderwerp gemaakt. De schaal van de afspraken zal bepaald worden door het onderwerp.

Wat gaan we doen

De duidelijkheid in verantwoordelijkheidsverdeling geeft een positieve impuls aan het overleg met gemeenten. Er is een gezamenlijke intentie om de komende vier jaar te bouwen aan een goed preventief jeugd beleid, goede jeugdzorg en een adequate schakeling en afstemming tussen beiden. De komende vier jaar zullen afspraken gemaakt worden met gemeenten. Afhankelijk van het onderwerp zullen die op regionaal, provinciaal of het niveau van de centrumgemeenten zijn. Er zal een gefaseerd werkplan worden gemaakt. Het gaat om afspraken en afstemming over de schakel CJG/BJZ/ZAT (zorgstructuur), bemoeizorg, opvoedingsondersteuning, risicosignalering, kindermishandeling, beleidsinformatie, arbeidsmarkt en onderwijs.

3.2 Centra voor Jeugd en Gezin

Waar staan we nu

Het ontwikkelen van de gemeentelijke CJG's waar alle kinderen en hun opvoeders terecht kunnen voor vragen rond opgroeien en opvoeden is net gestart. In de CJG's worden het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg en de 5 gemeentelijke WMO-functies (advies en informatie, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en zorgcoördinatie) gebundeld. Ook het onderhoud en beheer van het elektronisch kinddossier en de verwijsindex vinden hier plaats. Daarnaast is er een verbinding met de zorgadviesteams (ZAT's) en het BJZ, dat verantwoordelijk is voor een indicatie indien er specialistische zorg nodig is. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de CJG's. De rijksoverheid heeft de kernpartners aangewezen.

BJZ en het provinciale aanbod van geïndiceerde jeugdzorg, de ZAT's rond scholen en de CJG's moeten uiteindelijk naadloos op elkaar kunnen aansluiten. Gemeenten zijn druk bezig met het inrichten van een CJG. Er is een landelijk basismodel waarin de taken staan die minimaal moeten worden uitgevoerd en dat ruimte biedt voor lokale verschillen. In deze provincie worden de modellen voornamelijk regionaal uitgewerkt, met oog voor lokale accenten. De deelnemende partners zijn grotendeels regionaal werkzaam. In een aantal gevallen heeft de jeugdgezondheidsdienst van de gemeenten de opdracht gekregen om een CJG op te zetten. Een aantal centrumgemeenten heeft inmiddels de eerste CJG's geopend. De verwachting is dat met name in de plattelandsgebieden de eerste CJG's pas in 2010 van start zullen gaan.

De komst van de CJG's maakt een herordening van de driehoek ZAT, BJZ en CJG noodzakelijk. De komende vier jaar zal de herordening van de taken en positie van het BJZ, de opbouw van de CJG's en de afstemming met de ZAT's in ontwikkeling zijn (zie ook paragraaf 3.3 Aansluiting jeugdzorg met preventief jeugdbeleid). Het voorliggende preventieve aanbod waar de CJG's onderdeel van zijn zal door deze ontwikkelingen een snelle groei doormaken.

Wat willen we bereiken

Uitgangspunt is dat de cliënt zo snel mogelijk die hulp krijgt die hij nodig heeft op de juiste plek zonder last te hebben van schakels, verschillende verantwoordelijke overheden of financieringsbronnen.

Een goed preventief gemeentelijk aanbod gebundeld in de CJG's is noodzakelijk om de instroom in de geïndiceerde jeugdzorg in te dammen, maar ook om snel risico's te signaleren en te zorgen dat snel effectieve hulp geboden kan worden. Dit vereist een snelle schakeling via een indicatie van het BJZ naar de geïndiceerde jeugdzorg of andere sectoren als dat nodig is.

In het CJG dat wij voor ogen hebben, is er voldoende aanbod opvoedingsondersteuning aanwezig, worden

risico's (ook kindermishandeling) gesignaleerd en wordt snel de nodige hulp geboden, – als dat moet als bemoeizorg. Er is één kind, één plan en één zorgcoördinator en ouders en kinderen hebben geen last van schakels.

Wat gaan we doen

Wij zetten onze impuls opvoedingsondersteuning door. In 2012 is er in alle regio's opvoedingsondersteuning op basis van de evidenced based methodiek Triple P beschikbaar. Daarnaast dragen wij bij aan het realiseren van een vorm van outreachende bemoeizorg voor risicokinderen in alle regio's. Er wordt een monitor voor de bemoeizorg ingezet en op grond van de uitkomsten zal in 2009 de bemoeizorg met de partners voor de komende jaren worden ingevuld. Gemeenten dragen bij aan de bemoeizorg en de opvoedingsondersteuning.

Wij faciliteren gemeenten bij de aanschaf en implementatie van een risicosignaleringsstelsel met bijhorende samenwerkingsafspraken dat aansluit op de landelijke verwijsindex. Invoering van dit stelsel versnelt de signalering van risico's voor kinderen, zorgt sneller voor passende hulp en bevordert het efficiënt werken in de jeugdzorg met één kind, één plan. Wij kiezen voor één systeem in Noord-Holland waar gemeentelijke instellingen, onderwijs, de justitieketen en de jeugdzorginstellingen mee werken. De implementatie zal naar verwachting in 2010 gereed zijn.

Het ondersteunen van gemeenten bij hun WMO-taken is ook onderdeel van het Programma Zorg en Welzijn.

3.3 Aansluiting van jeugdzorg met het preventief jeugdbeleid

Waar staan we nu

Een belangrijk aandachtspunt is de aansluiting tussen de lokale voorzieningen en de jeugdzorg. Met name als het gaat om de preventieve kant vinden wij een goede schakeling van jeugdzorg met het preventief jeugdbeleid van groot belang voor de cliënten. Op dit moment is deze verbinding nog niet soepel en helder. Wij voeren overleg met partijen om tot afstemming te komen.

Om een goede aansluiting te realiseren is het nodig helder te hebben wat het preventief jeugdbeleid is en wat behoort tot de kerntaken van jeugdzorg. Gemeenten deden lange tijd een beroep op BJZ om met gemeentelijk geld projecten preventief jeugdbeleid uit te voeren en licht vormen van hulp te bieden. Door de fusie van BJZ was hiervoor een afdeling Lokaal Jeugd Beleid (LJB) werkzaam om de lokale voorzieningen te versterken bij hun preventieve, signalerende en doorverwijzende functie. Dit vindt plaats door o.a. het leveren van een bijdrage aan deskundigheidsbevordering, advisering en consultatie aan beroepskrachten uit het lokale veld en deelnemen aan netwerken (zorgstructuren in het onderwijs). Deze afdeling is uitgegroeid tot een forse afdeling, die allerhande activiteiten uitvoerde in opdracht van gemeenten. De activiteiten hebben het karakter gekregen van werkzaamheden op het terrein van gemeentelijk jeugdbeleid, zoals opvoedingsonder-

steuning, training sociale vaardigheden voor jeugdigen en leer-werktrajecten. Het aanbod, organisatie en uitvoering daarvan verschilt in inhoud en omvang per gemeente en ook in de vorm van afspraken.

Met de komst van de WMO zijn de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten gedefinieerd. De eerstelijns hulpverlening ligt uitdrukkelijk bij de lokale maatschappelijke dienstverleners, zoals welzijnsinstellingen. Met de komst van CJG's wordt de behoefte groter om de kerntaken van zowel de gemeenten als jeugdzorg (BJZ) opnieuw te formuleren. Voor de gemeenten geldt dat zij invulling gaan geven aan hun WMO-taken en dus de eerstelijnsvoorzieningen, waaronder de CJG's.

Ook bij BJZ's vindt een herpositionering op de wettelijke kerntaken plaats. Het bieden van niet geïndiceerde ambulante zorg, opvoedingsondersteuning en bemoeizorg vallen niet onder de kerntaak. Wel zal BJZ voor het regelen van de juiste zorg en bescherming zich richten op een goede schakelfunctie met CJG's, onderwijs en politie.

Wat willen we bereiken

Er is in 2012 een goed werkende schakeling tussen het preventief jeugdbeleid en BJZ, waardoor onnodige stappen worden voorkomen en indien noodzakelijk een kind en zijn/haar ouders snel worden doorgeleid naar geïndiceerde zorg. Bij de overgang van kinderen, worden jongeren en gezinnen van de preventieve jeugdhulpverlening naar de jeugdzorg is duidelijk wanneer deze overgang moet plaatsvinden, zijn bij de overgang de wachttijden beperkt en zijn er geen onnodige schakels voor jeugdigen en hun ouders. Een cliënt ondervindt geen last van onnodige schakels en dubbel werk door hulpverleners. Hulpverleners maken gebruik van elkaars expertise.

Dat betekent dat in de fasering naar 2012 de volgende deelresultaten behaald zijn:

- BJZ concentreert zich op zijn kerntaken en de LJB-sector bij BJZ is afgebouwd. De toegang tot de geïndiceerde zorg is ingericht om de schakelfunctie te vervullen;

- de visie, uitgangspunten voor de schakelfunctie en de invulling daarvan zijn uitgewerkt. Basis hiervoor zijn de kerntaken van BJZ en de kerntaken van de gemeenten. Bij de partijen is over en weer kennis over elkaars taken en bekendheid wanneer geschakeld moet worden;
- de schakelfunctie bevat minimaal de hieronder genoemde elementen:
 - deskundigheidsbevordering aan eerstelijns hulpverleners van CJC's (vooral in inrichtingsfase);
 - consultatie- en adviesfunctie bij mogelijke indicering voor jeugdzorg;
 - deelname aan casusoverleggen met complexe problematiek (op afroep);
 - snelle doorleiding van kinderen en jongeren met zwaardere problematiek;
 - verzorgen van zorgcoördinatie bij geaccepteerde melding door BJZ;
- de uitgewerkte schakelfunctie is in plannen verwerkt en er zijn duidelijke afspraken gemaakt tussen het voorliggende veld (waaronder CJG, onderwijs en politie) en BJZ;
- uit rapportages van CJC's en BJZ blijkt de effectiviteit van de schakel.

Wat gaan we doen

Om bovenstaand doel te bereiken, is een operationalisering van dit doel en een fasering nodig. Een duidelijke visie op de schakelfunctie als uitgangspunt en communicatie daarover met de partners zijn essentieel. De MO-groep heeft samen met de 15 BJZ's in Nederland een visiedocument opgesteld over de kerntaak van BJZ en de samenwerking met lokale partners.

Wij hanteren een brede opvatting over de schakelfunctie met het preventief jeugdbeleid. De schakelfunctie strekt zich uit naar een breed netwerk van instellingen, zoals het CJG, het onderwijs en de politie. De belangrijke elementen van de schakelfunctie zijn hierboven opgesomd.

In de komende tijd zal BJZ op basis van de uitgangspunten een plan over de invulling van de schakelfunctie overleggen. De schakelfunctie wordt met gemeenten gecommuniceerd en is uitgangspunt voor afspraken tussen BJZ en de partners.

Tevens vindt een herpositionering van BJZ plaats. De herpositionering komt neer op het concentreren op de kerntaken en overdracht van niet-kerntaken naar andere partners. Dat betekent dat de LJB-sector wordt afgebouwd en de activiteiten die hierdoor niet meer door BJZ worden uitgevoerd worden overgedragen naar gemeenten c.q. instellingen. Voor deze overdracht wordt in een overgangsfase voorzien. Dit proces wordt gekoppeld aan de realisatie van CJC's door gemeenten.

Het gaat hier om een complex en dynamisch proces, waarbij elementen gedurende de vierjarige periode op basis van evaluaties en ervaringen binnen het beleidskader bijgesteld worden.

TOEGANGSPOORT TOT DE JEUGDZORG: KERNTAKEN EN WERKWIJZE VAN BUREAU JEUGDZORG NOORD-HOLLAND

Voordat jeugdigen en de ouders passende jeugdzorg kunnen ontvangen is het nodig dat er een indicatiebesluit wordt genomen. Zonder indicatiestelling ontbreekt de wettelijke aanspraak op jeugdzorg. BJZ is verantwoordelijk voor het nemen van de indicatiebesluiten en vormt dus de toegangspoort naar de geïndiceerde jeugdzorg.

BJZ heeft meer kerntaken: ze voert de maatregelen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering uit (de justitiële taken). Verder is het (AMK) een integraal onderdeel van BJZ, waar onderzoek wordt gedaan naar mogelijke situaties van kindermishandeling. De Kindertelefoon biedt kinderen de mogelijkheid te praten over grote en kleine problemen.

Waar staan we nu

De bestuurswisseling bij BJZ (in 2007 is een ad interim bestuurder aangesteld en in 2008 een nieuwe Raad van Bestuur) heeft ertoe bijgedragen dat er opnieuw is gekeken naar de kerntaken, verantwoordelijkheden, de organisatiecultuur en werkwijzen van BJZ. Er is veel in beweging gezet en veranderd bij BJZ, zowel qua werkwijze als in zijn externe positionering. BJZ heeft een open cultuur gekregen. Er zijn veel nieuwe personeelsleden aangetrokken en er is veel energie gestoken in het bevorderen van deskundigheid bij de medewerkers. In de strategische koers heeft BJZ bepaald dat het wil toewerken naar een organisatie die toonaangevend en vernieuwend is.

Wij zijn positief over de stappen die zijn gezet door BJZ in de afgelopen periode. Echter de benodigde vervolgstappen zullen in hetzelfde tempo gezet moeten worden. De gemaakte verbeterplannen zullen verder tot uit-

voering gebracht moeten worden en de veranderingen moeten stevig worden verankerd binnen BJZ.

De veranderingen bij BJZ NH beginnen vruchten af te werpen. Een aantal voorbeelden daarvan:

- De op verzoek van GS uitgevoerde hertoets in 2008 naar de sectoren jeugdbescherming en het AMK door de Inspectie Jeugdzorg was positief. Ten aanzien van de jeugdbescherming oordeelt de inspectie: “Het oordeel van de inspectie is dat de sector jeugdbescherming een structuur en werkwijze heeft ingezet voor het opheffen van ontwikkelingsbedreigingen voor het onder toezicht gestelde kind”. Het oordeel van de inspectie over het functioneren van het AMK: “Over het AMK oordeelt de inspectie dat het AMK voldoende zicht heeft op de veiligheid van het kind en daar naar handelt.”;
- Er is er sprake van een sterke daling in de doorlooptijden tussen aanmelding, het nemen van indicatiebesluiten en de start van de bescherming van het kind door de inzet van zogenaamde AMK basisteams, waardoor het primaire werkproces integraal is georganiseerd;
- Door ervaren jeugdbeschermers aan de voorkant van het proces in te zetten krijgen de beginnende jeugdbeschermers intensievere werkbegeleiding. De gemiddelde caseload van jeugdbeschermers is flink gedaald en loopt daarmee voorop in de landelijke doelstelling om de caseload geleidelijk te verlagen naar 1:15;
- BJZ heeft een meer actieve rol aangenomen richting samenwerkingspartners. Een goed voorbeeld daarvan is de samenwerking met de provinciale zorgaanbieders in het Instellingenberaad. Zo worden er concrete plannen ontwikkeld voor een geïntegreerde toegang tot de zorg na indicatiestelling door BJZ, waardoor plaatsing van kinderen veel soepeler gaat en er geen kinderen meer zijn die zonder enige vorm van zorg wachten.

Wat willen we bereiken

Voor de komende beleidsperiode stellen wij de volgende 5 speerpunten centraal:

- 1 **Van sectoraal naar regionale kantoren met een centrale toegang**
BJZ is nu sectoraal ingericht en er bestaan schotten tussen de verschillende sectoren in de organisatie. BJZ is bezig met de omvorming van een sectorale naar een regionale indeling van de organisatie. Dit moet resulteren in 5 regiokantoren die alle functies van BJZ uitvoeren en waarbij sprake is van een centrale toegang. Met deze omvorming wordt beoogd om de schotten tussen de sectoren te slechten en beter aansluiting te krijgen bij voorliggende voorzieningen, die vaak regionaal of lokaal georiënteerd zijn.
Wij zijn voorstander van deze ontwikkeling, waarin

op termijn alle functies van BJZ in de 5 regio's beschikbaar zijn. Zo wordt de verantwoordelijkheid om te zorgen voor één centrale toegang waar sprake is van een integrale werkwijze, de achterliggende gedachte van de invoering van de Wet op de jeugdzorg, beter vorm gegeven. Tevens biedt het kansen voor BJZ om straks gemakkelijker verbinding te leggen met de lokale/regionaal werkende CJG's (het gemeentelijk jeugd beleid). De jeugdzorg wordt daarmee dichterbij het kind en zijn woon- en zorgomgeving geboden.

Naast deze verbinding met het lokale jeugd beleid zal BJZ vanuit de regiokantoren goed moeten samenwerken met de aanbieders van jeugdzorg, waaronder ook de aanbieders van LVC en de jeugd GGZ. BJZ zorgt voor een snelle verbinding tussen vraag en aanbod van geïndiceerde jeugdzorg en werkt binnen de geldende normtijden. BJZ beschikt over voldoende en deskundige medewerkers. BJZ grijpt als de veiligheid of de ontwikkeling van het kind wordt bedreigd tijdig en effectief in: niet te vroeg maar ook niet te laat. Het belang van het kind moet daarbij voortdurend centraal staan.

Eind 2012 zijn de 5 regiokantoren gerealiseerd met een geïntegreerde centrale toegang voor de cliënt met soepel lopende verbindingen met partners uit de jeugdzorgketen.

2 Indicatiestelling: de toegang tot de geïndiceerde jeugdzorg

De kwaliteit van een indicatiebesluit is van belang bij het bieden van passende zorg. Om de kwaliteit van de indicatiebesluiten te verbeteren zijn in de afgelopen jaren de landelijke trajecten Verbetering van het Indicatietraject voor Bureaus Jeugdzorg (VIB-traject) en het Kader Integraal Indiceren ont-

wikkeld. Het VIB-traject dient ertoe om in het hele land een eenduidige manier van indiceren in te voeren. Eenzelfde hulpvraag moet overal tot eenzelfde indicatiebesluit leiden.

Het Kader Integraal Indiceren is een traject dat harmonisatie van de indicatiestelling tussen verschillende indicerende organen bewerkstelligt. Buiten BJZ worden indicaties gesteld voor zorgvormen binnen het speciaal onderwijs en de LVC-zorg. Een kind heeft soms meerdere indicaties nodig voor verschillende vormen van zorg of dat de zorg op een andere wijze wordt ingevuld nadat een bepaald zorgtraject is afgerond. Om een goede doorstroom mogelijk te maken tussen de verschillende zorgvormen en te voorkomen dat indicatieonderzoeken onnodig dubbel worden gedaan, is het van belang dat instellingen elkaars informatie kunnen gebruiken.

De kwaliteit van indicatiebesluiten is essentieel bij het bieden van passende zorg. Dit geldt zowel voor de door BJZ als voor de door andere organen gestelde indicaties. BJZ streeft ook intern een integrale aanpak rondom indicatie en zorgmeldingen na. Zo wordt er gewerkt aan een geïntegreerde toegang. Dat is één voordeel, waar zowel aanmeldingen van jeugdigen en ouders voor de geïndiceerde jeugdzorg plaatsvinden alsook zorgmeldingen en meldingen van vermoedens van kindermishandeling worden behandeld. Voor de harmonisatie van de indicatiestelling wordt het project Kader Integraal Indiceren uitgevoerd. In de nabije toekomst, de verwachting is vanaf 2009 zal LVC-zorg door BJZ worden geïndiceerd. Ook vanuit het onderwijs wordt in het kader van Passend Onderwijs het belang van harmonisatie van de indicatiestelling steeds groter. Eind 2012 is er een sluitend netwerk rondom de indicatie van een kind, waarbij sprake is van een gezamenlijke toegang tot de zorg op basis van een goed indicatiebesluit dat binnen de normtijden is afgegeven. Ook is indicatiestelling in het onderwijs hierbij betrokken via het Kader Integraal Indiceren en Passend Onderwijs.

3 Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, jeugdbescherming, jeugdreclassering en de Kindertelefoon

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Meldingen van vermoedens van kindermishandeling en van zorg over kinderen worden bij het AMK van BJZ gedaan. Professionals in het preventief jeugd beleid worden beter toegerust om vermoedens van kindermishandeling te herkennen, gesprekken daarover te voeren met ouders en te beslissen om bij het AMK te melden. Hiervoor is het rijk het landelijk programma Kinderen Veilig Thuis gestart. De verwachting is dat door een goede signalering van

kindermishandeling en doorleiding naar het AMK, er meer meldingen komen. Het AMK van BJZ dient voldoende te zijn toegerust om deze meldingen te verwerken. De minister voor Jeugd en Gezin heeft hiervoor extra incidentele middelen voor het AMK toegekend (zgn. Rouvoetmiddelen) in 2008 en heeft in de voor 2009 toegezegde incidentele middelen en structurele verhoging van de doeluitkering ook rekening gehouden met het groeiende aantal meldingen bij het AMK. De toename van aanmeldingen bij het AMK vergt ook in de toekomst blijvende inspanningen om de wachtlijst bij het AMK te bestrijden.

Jeugdbescherming

Door aanpassing van de Wet op de jeugdbescherming, waardoor de gronden voor het opleggen van een OTS maatregel worden verruimd, valt er een toename te verwachten van het aantal cliënten voor jeugdbescherming. Bovendien moeten de doorlooptijden tussen melding en het uitspreken van een kinderschermingsmaatregel sterk worden verminderd (in het kader van het programma Beter Beschermd). Hiervoor moeten BJZ, de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechter samen zorgen. Gecombineerd met het hoge verloop onder de medewerkers jeugdbescherming en het dreigend tekort aan medewerkers zal naar onze mening jeugdbescherming in de komende beleidsperiode grote aandacht vereisen. Het bestrijden van de wachtlijsten en het behouden van de caseload van gemiddeld 1 op 15 blijft onverkort aandacht verdienen. Wij zien toe op uitvoering en resultaten van de Deltamethodiek gezinsvoogdij.

Jeugdreclassering

De jeugdreclassering richt zich op de doelgroep 12 tot 18 jarigen, die één of meerdere delicten hebben gepleegd en met justitie in aanraking zijn gekomen. De jeugdreclassering richt zich hierbij op die kinderen, bij wie een lichtere straf niet meer volstaat en de recidivekans gemiddeld of hoog is. In 2007 is het Handboek Jeugdreclassering vastgesteld. In dit handboek staat een nieuwe methodiek verwoord. De methodiek zorgt ervoor dat er op een meer gestructureerde en doelgerichte wijze wordt gewerkt. De invoering van deze nieuwe werkwijze wordt door BJZ in fasen ingevoerd. In de loop van 2008 zal de hele jeugdreclassering werken volgens de methodiek. In de komende beleidsperiode zullen GS er op toezien dat de werkwijze zoals neergelegd in het Handboek Jeugdreclassering zal worden gecontinueerd.

Kindertelefoon

Dagelijks spreken vrijwilligers met kinderen van 8 tot 18 jaar over grote en kleine problemen. In 2007 is BJZ begonnen met een chatlijn naast de vertrouwde telefoonlijn. Er is een grote verschuiving te zien van telefonische vragen naar vragen via de chat. Verder is er een forse toename van het totaal aantal serieuze gesprekken geweest (in 2007 van 60% ten opzichte van 2006). Dit is naast de bekendheid van de kindertelefoon toe te schrijven aan het succes van de chatlijn. In de komende beleidsperiode zal de Kindertelefoon zijn werk continueren.

4 Vraaganalyse en beleidsinformatie

BJZ heeft de wettelijke taak om jaarlijks een vraaganalyse aan de provincie te leveren zodat wij ons inkoopbeleid kunnen afstemmen op de reële vraag naar jeugdzorg. BJZ kan de provincie momenteel niet van onderbouwd advies voorzien over de vraag naar jeugdzorg in Noord-Holland. Er is ook onvoldoende beleidsinformatie over de gepleegde inzet en de mate waarin doelen zijn behaald. Zo kan BJZ niet de volledige gegevens van het landelijke vastgelegde rapportageformat Rapportage Beleidsinformatie Jeugdzorg (RBJ) leveren. De betrouwbaarheid van de informatie is onvoldoende, waardoor de verantwoording van de gepleegde inzet en de mate waarin doelen zijn behaald te summier is. Uit onderzoek blijkt dat BJZ daarin geen uitzonderlijke positie inneemt. Ook andere BJZ's presteren op dit vlak nog niet goed. Om flexibel in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in de vraag naar jeugdzorg, moet er goed zicht zijn op de feitelijke vraag naar jeugdzorg en de ontwikkeling van de vraag in de (nabije) toekomst. Wij willen dat BJZ in de komende beleidsperiode zijn taak omtrent de vraaganalyse optimaal vervult. Daarbij hoort goed zicht op de vraag naar

jeugdzorg en betrouwbare beleidsinformatie over de productie van BJZ. Voor meer over de beleidsinformatie verwijzen wij naar hoofdstuk 6.

5 Prestatieafspraken en werken volgens de nieuwe financieringsystematiek

Het nieuwe financieringsstelsel voor de jeugdzorg zal uiteraard ook voor BJZ gaan gelden. Dit betekent dat GS prestatieafspraken zullen maken met BJZ. Voordat er afspraken kunnen worden gemaakt zullen GS samen met BJZ de prestatie indicatoren bepalen. Landelijk moeten de bekostigingseenheden voor de BJZ's nog worden vastgesteld. Wij gaan ervan uit dat GS, zoals dat thans al bij de justitietaken het geval is, prestatieafspraken (volgens het principe prijs x kwantiteit:

$P \times Q$) kunnen maken voor de te onderscheiden financieringscategorieën. In de loop van 2009 is een meer gedetailleerde beschrijving per bekostigingseenheid van het nieuwe financieringsstelsel te verwachten. BJZ zal zijn interne financiering aan moeten passen bij de nieuwe financieringsystematiek. In de komende beleidsperiode zal hiernaar veel aandacht moeten gaan. Voor wat betreft het nieuwe financieringsstelsel verwijzen wij naar hoofdstuk 8.

Wat gaan we doen

Door de negatieve inspectierapporten in de periode 2005 t/m 2007 hebben wij ons intensief beziggehouden met het reilen en zeilen van BJZ. In lijn met ons uitgangspunt dat de provincie over de *wat*-vraag gaat en het aan de professionele instelling is *hoe* zij uitvoering geven aan de vastgestelde doelen, willen wij onze bemoeienis met de interne bedrijfsvoering op hoofdlijnen terugbrengen. Wij vinden hiertoe voldoende reden in enerzijds de positieve inspectierapporten en anderzijds de hiervoor geschetste veranderingen bij BJZ. Deze insteek past ook goed bij de in 2010 in te voeren nieuwe financierings-systematiek voor de jeugdzorg en het werken met prestatie-indicatoren.

We willen de komende beleidsperiode onverkort doorgaan op de ingeslagen weg, waarbij we kritisch blijven op het functioneren van BJZ en sturen om het tempo van de verbeteringen te continueren. Naast de prestatie afspraken die GS maken met BJZ over doorlooptijden, wachttijden, de adviesfunctie richting provincie en de slimme verbindingen met jeugdzorg ketenpartners.

In de komende beleidsperiode zullen GS goed overleg voeren met BJZ over zijn werkplannen en de resultaten daarvan, deze kritisch volgen en toetsen aan het Beleidskader en de jaarlijkse Uitvoeringsprogramma's Jeugdzorg.

PASSENDE ZORG VOOR HET KIND

Nadat BJZ een indicatie heeft afgegeven moet er een passende vorm van zorg aan het kind en de ouders aangeboden worden. Er zijn vier verschillende hoofdvarianten in het zorgaanbod: ambulante (bij het gezin thuis), dagbehandeling, residentieel (24 uur opvang) en pleegzorg. Van belang is dat een kind en ouders niet te lang hoeven te wachten, de zorg krijgen waarvoor geïndiceerd is en dat deze zorg zo kort als mogelijk duurt en zo dichtbij huis als mogelijk plaatsvindt.

In dit hoofdstuk gaan we eerst in op de prioriteiten die we de komende vier jaar leggen, te weten pleegzorg en tijdig de vereiste zorg. Vervolgens staan we stil bij een aantal nieuwe ontwikkelingen zoals empowerment, nieuwe zorgaanbieders en uitstroom.

5.1 Prioriteiten

Pleegzorg: opgroeien in een gezin

Kinderen die door omstandigheden niet meer thuis kunnen wonen, kunnen in aanmerking komen voor pleegzorg. Deze vorm van zorg is aantrekkelijk, omdat deze het dichtst bij de gezinssituatie staat. Pleegouders bieden het kind een veilig thuis en nemen de opvoeding tijdelijk voor hun rekening. Verblijf in een pleeggezin kan variëren van enkele dagen tot vele jaren.

Waar staan we nu

In 2007 hebben GS geconstateerd dat er meer dan incidenteel signalen zijn van fricties in de pleegzorg. In 2008 werd het initiatief genomen om in overleg met betrokkenen tot oplossingen te komen. De volgende problemen werden geconstateerd:

- *Te weinig capaciteit.* Dit zorgde in sommige gevallen voor te late screening van netwerkpleegouders en voor het niet tijdig bieden van begeleiding en vergoeding en voor wachtlijsten binnen de pleegzorg. Door inzet van tijdelijke rijksmiddelen is de capaciteit tijdelijk uitgebreid. Bij het wegvallen van deze middelen zal de wachtlijst volgens instellingen weer groeien.
- *Financiële problemen van pleegouders.* Met name bij vrijwillige plaatsingen, waarbij de natuurlijke ouders onderhoudsplichtig blijven, ontstaan problemen. Bovendien is het vergoedingensysteem gedateerd (landelijk probleem). GS zijn bezig met een verkenning t.a.v. de mogelijkheden om, al dan

niet met provinciale middelen, een noodfonds op te zetten.

- *De Pleegzorgcentrale* vormde tot medio 2008 de centrale toegang voor de pleegzorg in Noord-Holland. Door de groei van het aantal pleegzorgplaatsen en de groei van de capaciteit instellingen bleek een centrale werving, selectie en toewijzing echter niet langer de aangewezen werkwijze. Het instellingenberaad stelt dat zaken als werving en bestandsbeheer, als deze in de regio georganiseerd worden, efficiënter en kwalitatief beter te organiseren zijn. Een aantal zaken wil men wel centraal houden, zoals het uitwerken van een wervingsstrategie en innovatie. GS delen deze visie op hoofdlijnen. Wij hebben overleg gevoerd met het Instellingenberaad over de Pleegzorgcentrale en de toekomstige organisatie van de pleegzorg. Wij hebben besloten in te stemmen met het voorstel van het Instellingenberaad om de Pleegzorgcentrale per 1 januari 2009 te ontmantelen. De middelen die thans voor de Pleegzorgcentrale en de TOP-cursussen beschikbaar zijn worden naar rato toegekend aan de zorgaanbieders die functioneren als voorzieningen voor pleegzorg.

In 2009 komt het Instellingenberaad met een evaluatie aan de hand waarvan wij zullen beoordelen of de ontmanteling het gewenste resultaat heeft gehad.

- *Onzekerheid perspectiefbiedende pleegzorg.* Bij langdurige plaatsing van een pleegkind (perspectiefbiedend) ontstaat er voor alle betrokken partijen onzekerheid over hoe lang plaatsing van het kind gecontinueerd wordt. Inmiddels is wetgeving hieromtrent in een vergevorderd stadium. Wij volgen dit.
- *Begeleiding natuurlijke ouders.* Om problemen bij terugkeer naar natuurlijke ouders te voorkomen, dienen deze ten tijde van de uithuisplaatsing van het kind te worden begeleid. Voorzieningen voor pleegzorg stelden dit aanbod niet te kunnen realiseren binnen de normprijs en verzochten om aanvullende financiering. Er zijn uit tijdelijke rijksmiddelen 30 trajecten gehonoreerd op pilotbasis.

Wat willen we bereiken

Kinderen die door omstandigheden tijdelijk niet thuis kunnen wonen horen in een gezinsomgeving - bij voorkeur binnen het eigen netwerk - en niet in een residentiële setting. Uiteraard kan hiervan in specifieke gevallen worden afgeweken, bijvoorbeeld bij zware psychische- of gedragsproblemen. Dit betekent dat er voor pleegzorg geen of korte wachtlijsten mogen zijn. Voor kinderen en jongeren die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen zal altijd in eerste instantie gekeken moeten worden of pleegzorg een optie is. Voor kinderen waarvoor basispleegzorg te weinig is, maar Therapeutische Gezins Verpleeging (TGV) of opname in een residentiële setting weer te zwaar, dient een tussenvorm voorhanden te zijn.

Wij willen dat er kindgericht wordt gewerkt binnen de jeugdzorg en in het bijzonder binnen de pleegzorg. Om dat bereiken is een aanbodgerichte manier niet vol-

doende. Wij zullen daarom de vernieuwing en innovatie stimuleren.

Bovenstaande betekent dat er in de komende jaren fors ingezet dient te worden op pleegzorg:

- Voldoende plaatsen bij zorgaanbieders. Voor alle kinderen waarvoor pleegzorg een optie is, is plaats. Naast basispleegzorg zijn ook andere varianten voorhanden.
- Nadruk op netwerkpleegzorg. Dit betekent dat, meer dan nu, ingezet dient te worden op opvang binnen het eigen netwerk bijv. d.m.v. 'Kindgericht werven'.
- Voldoende bestandspleegouders voor alle vormen van pleegzorg. Dit betekent dat de randvoorwaarden (begeleiding en vergoedingen) goed geregeld moeten zijn. Ook innovatie t.a.v. wervingsvormen (netwerken bestandsouders) moet leiden tot voldoende pleegouders.
- De doorlooptijd na aanmelding van aspirant pleegouders moet korter worden.
- Daar waar wij een rol kunnen spelen in het wegnemen van financiële belemmeringen voor (aspirant) pleegouders zullen wij dit oppakken.

Wat gaan we doen

- Uitbreiding van het aantal pleegzorgplaatsen krijgt prioriteit bij het beschikbaar komen van extra middelen van het rijk. Indien dit onvoldoende mogelijkheden biedt zal er worden gezocht naar middelen door efficiencyverhoging bij de invoering van het nieuwe financieringsstelsel of door ombouw van bestaand aanbod naar pleegzorgplaatsen.
- Innovatie op het gebied van aanbod van pleegzorgvarianten en werving van pleegouders zal worden gestimuleerd.
- Het ontmantelen van de pleegzorgcentrale moet leiden tot betere werving, selectie en matching in de regio met als resultaat dat pleegkinderen sneller dan nu een plaats in een pleeggezin krijgen.
- GS zijn in 2008 op provinciaal en landelijk niveau gestart met onderzoek naar de mogelijkheden van het bewerkstelligen van reële vergoedingen voor pleegouders. Voor zover de provincie hierin een rol kan spelen, pakken GS die op. Zoveel mogelijk dient voorkomen te worden dat potentiële en reeds actieve pleegouders omwille van pleegzorggerelateerde financiële problemen afhaken.
- In 2008 is gestart met een pilot ten aanzien van begeleiding van natuurlijke ouders. GS volgen de ontwikkelingen. Indien het project succesvol is, zullen GS de mogelijkheden om dit structureel te maken onderzoeken.

Tijdig de vereiste zorg rond het kind

Waar staan we nu

De vraag naar jeugdzorg groeit nog steeds. De afgelopen jaren is het jeugdzorgaanbod flink uitgebreid met zowel

rijks­geld als eigen provin­ciaal geld. Desondanks zijn de wachtlijsten nog steeds aanzienlijk. Kinderen moeten te lang wachten op geïndiceerde zorg en krijgen nog niet altijd overbruggingszorg.

De laatste jaren wordt steeds meer ingezet op ambulante hulp om kinderen en ouders snel thuis hulp te bieden en daarmee (tijdelijke) uithuisplaatsing te voorkomen. De 'keerzijde' hiervan is dat volgens de zorgaanbieders de problematiek van kinderen die voor een residentiële leefgroep zijn geïndiceerd steeds zwaarder wordt en deze kinderen vaak al een traject aan hulpverlening achter de rug hebben.

Op 1 januari 2009 lopen de convenanten af die provincies en groot stedelijke regio's hebben gesloten over het gebruik van het aanbod van de landelijk werkende instellingen (LWI's): William Schrikker Groep, SGJ (Christelijke Jeugdzorg), Joods Maatschappelijk Werk, Leger des Heils Jeugdzorg en Reclasse­ring en de Hoenderloo-groep. In de komende periode bespreken wij met de andere provincies/Groot Stedelijke Regio's (GSR) het vervolg op de convenanten.

Wat willen we bereiken

Het jeugdzorgaanbod in Noord-Holland is compleet, samenhangend en effectief. Er is een aanbod voor een breed spectrum aan hulpvragen. Er wordt gewerkt volgens het principe van stepped care: de hulp wordt intensiever naarmate de problematiek van het kind zwaarder is.

Kinderen en ouders ontvangen tijdig de vereiste zorg, zo dichtbij mogelijk en niet langer dan nodig. We willen dat de zorg binnen de landelijke normen voor wachttijden beschikbaar is.

De zorgaanbieders nemen hun verantwoordelijkheid om in gezamenlijkheid te komen tot een aanbod op een indicatie en daarmee invulling te geven aan de zorgplicht.

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen na aanmelding direct overbruggingszorg ontvangen en er een risicotaxatie plaatsvindt.

We willen dat de zorg dichtbij het kind en zijn leefomgeving wordt gegeven. We laten BJZ al zijn functies vanuit regiokantoren aanbieden en stimuleren dat er op regionaal niveau een basisaanbod beschikbaar is met minimaal alle vier de hoofdvarianten van zorg beschikbaar zijn. Dit 'basispakket' wordt gebaseerd op regionale vraag/aanbod analyses.

We willen inzicht in de vraag of de problematiek in residenties zwaarder wordt en zo ja, of dit consequenties heeft voor het noodzakelijke zorgaanbod. We willen de vraag hebben beantwoord of het aanbod dat Transferium Jeugdzorg gaat bieden het gesignaleerde probleem oplost.

Onze inzet is om te garanderen dat Noord-Hollandse jongeren indien ze op de LWI's zijn aangewezen er ook tijdig terecht kunnen. Het aanbod van de LWI's wordt besproken in relatie tot de vraag. Wij zijn van mening dat het rijk de penvoerende provincies voldoende middelen beschikbaar dient te stellen voor een adequaat aanbod. Indien zich grote knelpunten voordoen zijn wij bereid incidentele middelen in te zetten om Noord-Hollandse jongeren van de wachtlijst te krijgen en tijdig zorg te laten bieden.

Wat gaan we doen

GS maken prestatieafspraken met instellingen over overbruggingszorg, effectiviteit van de zorg, doorlooptijden, wachttijden en over samenwerking in de jeugdzorgketen. Ook op het gebied van efficiency is nog winst te halen waardoor meer kinderen geholpen kunnen worden. Te denken valt aan afspraken over doorstroming en bezettingsduur (niet langer verblijven dan nodig) en het bevorderen van voorwaarden voor uitstroom zodat jongeren niet in de jeugdzorg blijven hangen en daarmee de doorstroming wordt verbeterd.

Er worden regionale vraag/aanbod analyses gemaakt op basis waarvan wij afspraken maken met de zorgaanbieders over de kwantiteit en kwaliteit van het zorgaanbod.

GS onderzoeken het signaal dat de problematiek van jongeren in residentiële groepen steeds zwaarder wordt. GS bezien of het aanbod dat Transferium Jeugdzorg gaat bieden een adequate oplossing voor het gesignaleerde probleem biedt.

Er is met de andere provincies/GSR's besloten tot een vervolg op het convenant over het aanbod van de LWI's. Noord-Hollandse jongeren hebben toegang tot dit zorgaanbod.

5.2 Nieuwe ontwikkelingen

Empowerment

Waar staan we nu

Empowerment is het gebruik maken van de eigen mogelijkheden van jongeren, ouders en hun eigen netwerk om oplossingen voor hun problemen te vinden. De Eigen Kracht Conferentie (EKC) is hiervoor een bruikbare methode. In de pleegzorg is het Familienetwerkberaad een vergelijkbare aanpak. In 2008 hebben de zorgaanbieders in Noord-Holland de eerste conferenties en beraden aangeboden. Het gebruik van EKC groeit overal in het land. Het Programma jeugd en gezin 2007-2011 'Alle kansen voor alle kinderen' stelt dat het toepassen van het instrument van de EKCeerder regel dan uitzondering moet zijn.

Het Instellingenberaad Noord-Holland heeft zich ook positief over EKC en Familienetwerkberaden uitgesproken. In 2008 zijn instellingen gestart met EKC en het houden van Familienetwerkberaden.

Wat willen we bereiken

We willen dat jongeren en ouders of hun familie/leefomgeving in staat zijn zelf hun problemen op te lossen als dat verantwoord en veilig is. De Eigen Kracht Conferentie/Familiesnetwerkberaad maakt onderdeel uit van het hulpverleningsaanbod van de Noord-Hollandse jeugdzorginstellingen.

Wat gaan we doen

GS stellen subsidie voor EKC en Netwerkberaden beschikbaar voor 2008 en 2009. De conferenties en beraden worden volgens een landelijk systeem gemonitord. Eind 2009 besluiten GS over het vervolg van de conferenties en de plaats die EKC/Familiesnetwerkberaden moeten krijgen in de jeugdzorg in Noord-Holland. We bepalen dan wat de omvang is van de groep jongeren en ouders die succesvol gebruik zou kunnen maken van een EKC/Familiesnetwerkberaad. GS vragen bij een positieve beoordeling van de ervaringen in 2008 en 2009 met EKC/Familiesnetwerkberaden het Instellingenberaad met een plan te komen voor een realistische groei van het aantal conferenties.

Evidence based methodes

Waar staan we nu

In de jeugdzorg is nog niet veel onderzoek voorhanden over de effectiviteit van interventies en methoden. Evidenced based methoden zijn maar beperkt beschikbaar.

Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) doet landelijk onderzoek naar de effectiviteit van behandelmethoden. In de justitiële jeugdzorg is al meer zicht op effectiviteit dan in de vrijwillige jeugdzorg.

Landelijk zijn prestatie-indicatoren voor de jeugdzorg vastgesteld die geleidelijk worden ingevoerd. De instellingen in Noord-Holland werken al met deze twee indicatoren; de mate van doelrealisatie en de mate van cliënttevredenheid over de resultaten van de hulp (C-toets).

Wat willen we bereiken

We willen dat er zicht bestaat op de effectiviteit van de jeugdzorg en dat er zoveel als mogelijk wordt gewerkt met evidence based methoden.

Wat gaan we doen

In Noord-Holland wordt al gewerkt met de methoden Families First en Functional Family Therapy (FFT). In 2008 is een pilot gestart bij de Bascule met het inzetten van de evidence based methode Multidimensional

Treatment Foster Care (MTFC). De Bascule zal de resultaten van deze methode eind 2009 evalueren. Wij zullen vervolgens besluiten of wij deze methode structureel gaan financieren.

GS stimuleren evidence based werken en kijken op provinciaal niveau naar de mogelijkheden meer te werken met evidence based methoden of methoden waarvan de werking is beschreven en onderzocht door het NJI. GS maken prestatieafspraken met de zorgaanbieders (en BJZ) over de invoering van de landelijke prestatie-indicatoren en het leveren van gegevens daarover.

Gesloten jeugdzorg (Transferium Jeugdzorg)

Waar staan we nu

Er ontbreekt in Noord-Holland een zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsproblematiek. Transferium Jeugdzorg gaat in deze leemte voorzien. Transferium gaat gesloten behandeling bieden zolang dat nodig is. Zodra dat mogelijk is kan de behandeling zonder onderbreking doorlopen in een open setting: de deelnemende partijen garanderen dit. Transferium Jeugdzorg is het samenwerkingsverband van Parlan (jeugdzorg), Triversum (kinder- en jeugdpsychiatrie) en Amstelduin (LVG-zorg). Daarnaast zijn nog andere jeugdzorgaanbieders in de samenwerking betrokken (o.a. OCK het Spalier). In 2008 hebben Transferium en provincie overeenstemming bereikt met het Rijk over de

financiering van de nieuwbouw en van 80 plaatsen gesloten jeugdzorg. Transferium zou in 2010 de poorten kunnen openen.

Wat willen we bereiken

Jongeren met ernstige gedragsproblematiek die gesloten behandeling nodig hebben, krijgen deze behandeling in de eigen provincie. In 2011 is er in Noord-Holland een aanbod van 80 plaatsen gesloten jeugdzorg beschikbaar bij Transferium Jeugdzorg.

Wat gaan we doen

Wij zorgen dat dit aanbod gerealiseerd kan worden. Daarvoor stellen wij ondermeer maximaal € 8,4 miljoen beschikbaar voor het realiseren van Transferium Jeugdzorg.

Nieuwe zorgaanbieders

Doel van het toelaten van nieuwe zorgaanbieders is het creëren van extra kansen op een passend aanbod van solide zorg tegen een goede prijs, oftewel: "*De beste zorgaanbieders tegen de beste prijs.*" en het creëren van extra mogelijkheden tot innovatie. Bij het bepalen van de keuze voor een zorgaanbieder wordt uiteraard eerst gekeken naar kwaliteit en pas dan naar de prijs.

Waar staan we nu

Sinds 2006 is het door een aanpassing van de Subsidieverordening Jeugdzorg mogelijk voor nieuwe zorgaanbieders om voor een proefperiode van maximaal twee jaar zorgaanbod te leveren in Noord-Holland. Tot op heden is geen nieuwe zorgaanbieder in de Noord-Hollandse jeugdzorg toegelaten.

In het kader van het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders is een aantal ontwikkelingen van belang: 1. het rapport van de Provincie Noord-Holland over de Herijking Subsidierelaties: *Het Leertje van de Kraan* (juni 2006), 2. het rapport *Provinciaal gesubsidieerd jeugdaanbod, Provincie Noord-Holland* van de Randstedelijke Rekenkamer (april 2007) en 3. het *Voorstel Financieringsstelsel Provinciale Jeugdzorg* (Kaiser) per 1 januari 2009.

In 2008 is een onderzoek uitgezet naar het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders. Vragen waren onder andere: welke zorgvormen zijn geschikt, welke basisvoorwaarden moeten wij in orde hebben, welke risico's lopen wij en op welke wijze kan een pilot ingericht worden om ervaring op te doen met nieuwe zorgaanbieders.

Wat willen we bereiken

Doel van het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders is het creëren van extra kansen op een passend aanbod van solide zorg tegen een goede prijs. Het toelaten van nieuwe aanbieders moet op termijn bijdragen aan:

- **Efficiënte zorgverlening.** Het (voorzichtig) toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders zal zowel huidige jeugdzorgaanbieders als nieuwkomers aanzetten tot het nadenken over een efficiënte wijze van het

verlenen van geïndiceerde zorg aan kinderen en jongeren. Het is aan de provincie Noord-Holland om te bewaken dat de kwaliteit gehandhaafd blijft.

- **Innovatieve zorgverlening.** Zowel huidige jeugdzorgaanbieders als nieuwe zorgaanbieders worden geprikkeld om innovatieve ideeën om te zetten in planvorming. Met het toelaten van nieuwe zorgaanbieders zal de vanzelfsprekendheid van het verlenen van subsidie aan de huidige aanbieders op termijn worden doorbroken en wordt ruimte gecreëerd voor innovatieve vormen van zorg.
- **Flexibele zorgverlening.** De wachtlijsten binnen de jeugdzorg hebben de afgelopen jaren geleid tot veel politieke discussie en het inzetten van extra middelen. De verwachting is dat de wachtlijsten de komende jaren niet zullen afnemen. We moeten dus toe naar een jeugdhulpverlening die snel in kan spelen op plotselinge stijging in de vraag naar bepaalde vormen van jeugdhulpverlening. Dit vereist een andere organisatie van de jeugdhulpverlening.

Wat gaan we doen

Vooralsnog zijn wij niet voornemens de hele jeugdzorgmarkt te openen. Met name ten aanzien van de geïndiceerde jeugdzorg en crisiszorg dient uitermate zorgvuldig en voorzichtig te worden gehandeld. Wij willen in de huidige jeugdzorgketen in Noord-Holland, waarin na jaren van onrust sinds enkele tijd weer stabiliteit heerst, zorgvuldig opereren.

Op basis van de uitkomsten van het in 2008 in opdracht van GS door de DSP-Groep uitgevoerde onderzoek willen wij in eerste instantie op kleine schaal experimenteren met een nieuwe of aanvullende zorgvorm met een aanbieder die momenteel niet actief is op de Noord-Hollandse 'Jeugdzorgmarkt'. Wij gaan ten behoeve van de pilot niet snijden in het huidige aanbod, maar het bekostigen uit de voorziening jeugdzorg.

Wij stellen als voorwaarde dat de nieuwe zorgaanbieder bekend is met de werking van de jeugdzorg of jeugdhulpverlening, waardoor het risico op gebrek aan samenwerking met de bestaande keten gereduceerd wordt, terwijl het effect van het toelaten van een nieuwe speler binnen de keten en het aangaan van een nieuwe (subsidie)relatie kan worden gemonitord. Ten aanzien van dit laatste grijpen wij deze pilot meteen aan als een mogelijkheid om alvast ervaring op te doen met het maken van prestatieafspraken zoals wij dat ook het kader van de per 1 januari 2010 in te voeren financieringssystematiek met de jeugdzorgaanbieders en BJZ van plan zijn te doen. Hiermee volgen we tevens de aanbeveling uit het eerder genoemde onderzoek waarin gesteld wordt dat – in het kader van het met het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders te behalen doel – het aanscherpen van de prestatieafspraken met huidige zorgaanbieders meer effect sorteert dan het voorzichtig introduceren van marktwerking.

Overigens hebben GS met de Inspectie Jeugdzorg afgesproken dat zij de pilot kritisch zullen volgen en evalueren.

GS verwachten in de tweede helft van 2009 de eerste resultaten van de pilot te kunnen presenteren. Op basis daarvan zullen GS in de navolgende jaren het beleid ten aanzien van het toelaten van nieuwe jeugdzorgaanbieders verder vormgeven.

Onnodige bureaucratie

Waar staan we nu

In de jeugdzorg ervaren cliënten, instellingen en overheden te grote regeldruk. Het werk van de Jeugdzorgbrigade in de vorige kabinetsperiode om onnodige bureaucratie op te sporen en verbeteringen voor te stellen is slechts een begin geweest. Ouders en kinderen moeten herhaaldelijk opnieuw formulieren invullen over hetzelfde probleem. Veel tijd van professionals gaat zitten in beschrijven en verantwoorden.

De jeugdzorg maakt een fase door van ontwikkeling en professionalisering. Er zijn een groot aantal landelijke verbetertrajecten ingezet bij BJZ en zorgaanbieders. Ook de samenwerking tussen jeugdzorg en andere sectoren is meer geprotocolleerd.

De vele ontwikkelingen brengen een groeiende behoefte

mee aan verantwoording van handelen van professionals en van de inspanningen en resultaten van instellingen. In Noord-Holland zijn drie instellingen (de Bascule, UJL/OC 't Gooi en Maatschappij Zandbergen) actief die in meerdere provincies jeugdzorg aanbieden. De cyclus van jaarplannen en verantwoording verschilt bijvoorbeeld in de provincies, wat betekent dat de zorgaanbieders hier extra tijd aan kwijt zijn.

Wat willen we bereiken

We willen een vlotte doorstroming in de jeugdzorgketen zonder dat ouders en kinderen last hebben van onnodige bureaucratie. We willen dat professionals minder tijd kwijt zijn aan onnodige bureaucratie.

We willen nauwere samenwerking met aanpalende provincies waar problemen grensoverschrijdend zijn of dezelfde zorgaanbieders in meerdere provincies werkzaam zijn om onnodige bureaucratie bij deze zorgaanbieders te voorkomen.

Wat gaan we doen

GS hebben een overeenkomst gesloten met de minister van J&G om de ervaren regeldruk en onnodige bureaucratie terug dringen met 25% in 2011. Hiervoor gaan GS een nulmeting doen met een op de AWBZ bureaucratie-index gebaseerd en door het Rijk ontwikkeld instrument.

GS willen met instellingen in de jeugdzorg de vijf belangrijkste bureaucratische knelpunten in de relatie cliënten – instellingen en in de relatie instellingen – provincie identificeren en vervolgens afspraken maken over de aanpak van deze knelpunten.

GS treden in overleg met Amsterdam, Utrecht en Flevoland om van elkaar te leren en te bekijken op welke terreinen samenwerking gewenst is en waar afstemming in regels bereikt kan worden.

Cliëntenbeleid

De mening van jongeren en hun ouders die met de jeugdzorg in aanraking komen is voor ons belangrijk om de kwaliteit van de jeugdzorg te kunnen verbeteren. Wij vinden het belangrijk dat zij gestimuleerd worden om zich een mening over de ontvangen zorg te vormen. Niet alleen de participatie maar ook de tevredenheid van jongeren en hun ouders is een belangrijke graadmeter voor ons en voor de instellingen om de hulpverlening en zorg optimaal te laten functioneren.

Waar staan we nu

De instellingen hebben cliëntenparticipatie hoog in het vaandel staan maar het blijkt zoeken naar manieren om dit in de praktijk goed vorm te geven.

De provincie heeft in 2008 de provinciale organisatie Zorgbelang de opdracht gegeven om een analyse en inventarisatie te maken van de stand van zaken betreffende cliëntenparticipatie bij de instellingen voor jeugdzorg. Hieruit is gebleken dat het sommige jeugdzorginstellingen niet lukt om een cliëntenraad van de grond te krijgen. Als het wel lukt blijkt het vaak ook moeilijk de raad te laten bestaan. De uitdaging en tegelijkertijd het struikelblok bij cliëntenparticipatie is het feit dat kinderen en hun ouders (meestal) tijdelijk gebruik maken van jeugdzorg.

Veel instellingen spelen hierop in door thema-avonden te organiseren en bij jonge jeugd de ouders te betrekken. Pleegouderraden functioneren over het algemeen wel goed.

De instellingen verrichten één keer per twee jaar een cliënttevredenheidstoets (C-toets). Over het algemeen zijn de uitkomsten bij de instellingen positief. De instellingen pakken de concrete verbeterpunten op die uit de C-toets naar voren komen.

De provincie subsidieert het Advies- en KlachtenBJZ (AKJ). Het AKJ zorgt ervoor dat de cliënten een beroep kunnen doen op een cliëntvertrouwenspersoon (CVP), bij zowel de zorgaanbieders als BJZ. De CVP geeft hen informatie, advies over hun rechten en in voorkomende gevallen ook ondersteuning bij klachten. Dit draagt bij aan de versterking van de positie van cliënten in de jeugdzorg.

De provincie financiert eveneens de Nederlandse Vereniging van Pleeggezinnen afdeling Noord-Holland (NVP). Deze stelt zich ten doel aan Noord-Hollandse

pleegouders informatie en advies te geven en thema-bijeenkomsten en gespreksgroepen te organiseren. De NVP verzorgt waar nodig individuele belangenbehartiging van pleegouders.

Wat willen we bereiken

Wij willen van een brede categorie jongeren en hun ouders weten wat hun mening is over de jeugdzorg. Jongeren en hun ouders moeten gestimuleerd worden om zich een mening te vormen en deze kenbaar te maken. Wij willen dat er methodieken die landelijk ontwikkeld zijn m.b.t. het bevorderen van de cliëntenparticipatie ook in Noord-Holland worden ingezet. Wij willen dat de jeugdigen en hun ouders die klachten hebben over de jeugdzorg gemakkelijk toegang hebben tot advies en informatie.

Wat gaan we doen

Zorgbelang is bezig met het Project Jeugd waarbij de collectieve belangenbehartiging en medezeggenschap in de jeugdzorg onder de loep wordt genomen. De adviezen en uitkomsten hiervan willen wij gebruiken om afspraken te maken met de jeugdzorginstellingen over het stimuleren van cliëntenparticipatie.

Daarnaast zullen wij afspraken maken met de instellingen over de resultaten van de C-toets en het aanpakken van verbeterpunten die hieruit naar voren komen.

Wij zullen het AKJ subsidiëren. Het AKJ is in 2008 veel zichtbaarder en meer bereikbaar geweest voor de jeugdigen en hun ouders. Wij willen dat deze ontwikkeling zich voortzet.

Ook blijven GS de NVP subsidiëren voor haar Noord-Hollandse afdeling. Wij willen dat de NVP een aanspreekpunt blijft voor pleegouders voor informatie en advies en indien nodig voor individuele belangenbehartiging.

Uitstroom

De jeugdigen die op enigerlei wijze met de jeugdzorg te maken hebben gehad, horen de jeugdzorg te verlaten met duidelijk vastgestelde afspraken voor de periode na de zorg. Hierbij kan gedacht worden aan wat de jeugdige en /of de ouders nodig hebben voor de periode na de zorg, aan een vervolgvoorziening zoals begeleid wonen maar ook de gezinsondersteuning na de terugplaatsing van de jeugdige bij zijn ouders. Hiermee kan het risico van een mogelijke terugval van de cliënten worden voorkomen. Een goede uitstroom voorkomt ook dat jongeren door gebrek aan alternatief langer dan nodig in de jeugdzorg blijven en daarmee de tijdige instroom in de zorg van andere wachtende jongeren wordt opgehouden.

Waar staan we nu

GS hebben over de uitstroom nog geen afspraken gemaakt met de instellingen in de Noord-Hollandse jeugdzorg. Op dit moment is er geen systematische informatie beschikbaar over de plaats die de nazorg inneemt in het traject van de hulpverlening aan de jeugdigen.

Het is het belangrijk om te kijken naar landelijke initiatieven. De samenwerking tussen BJZ, de jeugdzorgaanbieders, de gemeenten en de woningbouwcorporaties is cruciaal bij het bevorderen van een goede uitstroom. Een voorbeeld hiervan zijn de zogenaamde 'jongerenwerk-hotels' waarin jongeren vanaf 17 jaar een contract aangaan met een zorgaanbieder of de gemeentefunctionaris over met name huisvesting en opleiding.

Eind 2006 hebben wij het programma zwerfjongeren vastgesteld. Daarin is een mogelijkheid voor centrumgemeenten opgenomen om middelen aan te vragen voor een doorstroomvoorziening voor jongeren, waaronder jongeren uit de jeugdzorg. Hiervoor is vanuit de EXIN-H

middelen jaarlijks een bedrag van € 200.000 beschikbaar. Wij zullen dit soort trajecten blijven ondersteunen

Wat willen we bereiken

Wij willen de terugval van de jeugd in de jeugdzorg voorkomen. Voorts willen wij dat de jeugd niet langer dan noodzakelijk in de jeugdzorg verblijft. De jeugdigen dienen tijdens hun verblijf klaargestoomd te worden voor de vervolgstappen. De nazorg dient deel uit te maken van een totaalpakket aan hulpverlening. Door te investeren in beleidsinformatie willen wij ook gegevens verzamelen over de uitstroom. Doorstroom van cliënten naar lokale opvang of naar een nazorgprogramma voor jeugdigen en gezinnen die blijvend zorg nodig hebben, kan het totale zorgsysteem ontlasten. In dit kader willen we samenwerking en afstemming van de jeugdzorg met lokale voorzieningen (algemeen maatschappelijk werk, woningcorporaties etc.) en LVG- en GGZ-aanbieders organiseren. Wij willen dat GS afspraken maken met de jeugdzorgaanbieders over uitstroom en nazorg. Wij willen dat er in 2012 afspraken met gemeenten zijn gemaakt over lokale activiteiten die voor de uitstroom van belang zijn.

Wat gaan we doen

GS gaan allereerst gegevens laten verzamelen over de uitstroom van jongeren uit de jeugdzorg. Eerst moet de situatie in kaart zijn gebracht. GS zullen vervolgens gemeenten en jeugdzorginstellingen stimuleren om gezamenlijk en met vernieuwde ideeën de geconstateerde problemen rondom de uitstroom aan te pakken. Wij willen met gemeenten afspraken maken over de lokale activiteiten. Voor 18 plussers is met name huisvesting, werk en inkomen van belang. In het bestuurlijk overleg met gemeenten, het PBOJ, zullen wij de

vraag agenderen wat gemeenten kunnen doen op het punt van de lokale opvang, trajectbegeleiding naar school of werk e.d.

GS zullen met de jeugdzorgaanbieders afspraken maken rondom het gehele traject van de hulpverlening, zo ook de afspraken over de nazorg. GS zullen met de aanbieders afspraken maken over trajecten op maat, waarbij kindgericht gewerkt wordt en waarin de nazorg gegarandeerd is.

BELEIDSINFORMATIE

De jeugdzorg is een dynamisch veld dat voortdurend verandert. Beleidsinformatie is nodig om zicht te houden op de ontwikkelingen in de vraag naar jeugdzorg en deze ontwikkelingen te vertalen naar een passend aanbod.

Beleidsinformatie geeft – onafhankelijk van het beschikbare aanbod – inzicht in de actuele jeugdzorg en in de effecten van jeugdzorg op het welzijn van kinderen, jongeren en hun ouders.

De beschikbaarheid van volledige en betrouwbare beleidsinformatie is een belangrijke voorwaarde om het provinciale jeugdzorgbeleid goed te onderbouwen en om goed te kunnen sturen.

Waar staan we nu

Er is in Noord-Holland en op landelijk niveau een stijgende behoefte aan beleidsinformatie.

Verschillende gemeenten in de provincie geven aan behoefte te hebben aan cijfers op gemeentelijk en liefst buurtniveau.

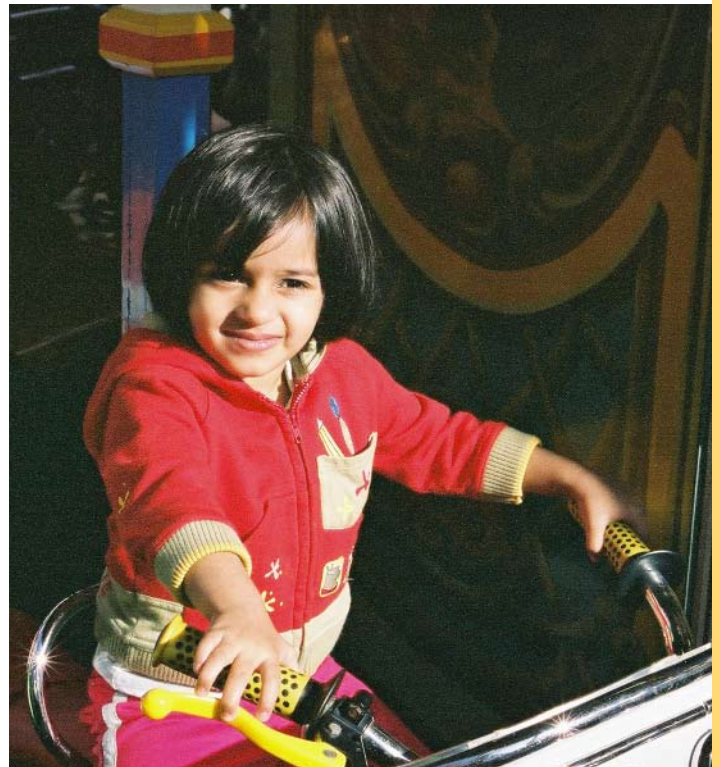
De betrouwbaarheid en de kwaliteit van de beleidsinformatie laat te wensen over. BJZ kan niet de volledige gegevens van het landelijke vastgelegde rapportageformat leveren. Er is hierdoor onvoldoende sprake van betrouwbare informatie, waardoor de verantwoording van de gepleegde inzet en de behaalde doelen te summier is.

De jeugdzorgaanbieders leveren per instelling gegevens aan de provincie die deze cijfers zelf bundelt om bijvoorbeeld een beeld te krijgen van de provinciale wachtlijsten. Het ontbreekt ons aan harde gegevens over de vraag naar jeugdzorg.

Overigens confronteert het rijk ons regelmatig met vragen naar gegevens die afwijken van het landelijk vastgestelde rapportageformat.

De provincie heeft de afgelopen jaren samen met de jeugdzorginstellingen in ICT-projecten geïnvesteerd. In 2008 wordt een datawarehouse/Federatief Informatiesysteem Jeugdzorg gebouwd. Het gaat hierbij om een snelle overdracht van gegevens tussen BJZ en de zorgaanbieders en op elkaar afgestemde beleids- en sturingsinformatie over de processen in de jeugdzorg. Na het realiseren van het datawarehouse zal managementinformatie betrouwbaar, eenduidig en op elk moment beschikbaar zijn.

Landelijk is het initiatief genomen om de informatie

huishouding bij de BJZ's te herzien. Wij voorzien dat het gebruikte informatiesysteem IJ waarmee de BJZ's werken in de komende jaren vervangen moet worden omdat het niet meer voldoet aan de huidige eisen.

Begin 2009 zal eveneens het Simulatiemodel Jeugdzorg Noord-Holland gereed zijn. Het simulatiemodel maakt het de provincie mogelijk de effecten van veranderingen van tevoren door te rekenen. Zo kunnen de effecten van voorgestelde beleidsmaatregelen vooraf worden getoetst. In november 2007 hebben wij (de Statencommissie Sociale Infrastructuur) een werkgroep Jeugdzorg ingesteld. Deze werkgroep heeft geformuleerd over welke beleidsinformatie PS zouden moeten beschikken zodat men meer controle kan uitoefenen op het uitgevoerde beleid in relatie tot de doelstellingen en daarmee meer sturing kan geven aan oplossingen. Het IPO en het Rijk hebben in 2007 afgesproken aan de slag te gaan met het verbeteren van de beleidsinformatie in de jeugdzorg, het project BAM: Beter en Andere (beleids-)informatie jeugdzorg en Minder lasten. Doel van dit project is ervoor te zorgen dat BJZ en zorgaanbieders op een eenduidige en minder belastende manier de beleidsinformatie provinciale jeugdzorg aanleveren, die van een zodanige kwaliteit is dat de betrokken partijen (IPO en het Rijk) deze informatie

gebruiken om te sturen op basis van hun taken en verantwoordelijkheden.

Het Rijk vraagt om nieuwe gegevens over de wachtlijsten waarbij in beeld wordt gebracht hoeveel van de wachtende jongeren een vorm van overbruggingszorg ontvangen. De registratie van de provincie is hier niet op gericht. GS hebben in 2008 met de minister de afspraken 'Versnelling in verbetering' gemaakt.

Wat willen we bereiken

Volledige, betrouwbare, eenduidige beleidsinformatie van goede kwaliteit op basis waarvan de provincie haar rol als planner en financier van de jeugdzorg optimaal in kan vullen en uit kan voeren. Deze beleidsinformatie is eveneens de basis voor het maken en monitoren van prestatieafspraken met BJZ en de zorgaanbieders en met gemeenten.

Wij willen zicht op de feitelijke en verwachte instroom (inclusief wachttijden en wachtlijsten), het gebruik (doorstroom, doorlooptijden etc.) en de uitstroom van kinderen en jongeren in de jeugdzorg.

Wat gaan we doen

Wij willen de komende vier jaar extra inzet plegen op het verbeteren van de kwaliteit van de feitelijke gegevens en de verspreiding van die gegevens aan relevante ketenpartners.

GS gaan verder met invoering van het simulatiemodel en het gebruik van het datawarehouse.

Het simulatiemodel wordt ingezet in de beleidscyclus.

De door het datawarehouse (van zorgaanbieders en BJZ) gegenereerde gegevens dienen als basis voor op te stellen prestatieafspraken met BJZ en de zorgaanbieders. De registratie van BJZ krijgt een 'boost'. GS gaan met BJZ in overleg hoe het zijn adviesrol aan de provincie beter vorm kan geven.

GS gaan in overleg met gemeenten om te inventariseren aan welke gegevens men behoefte heeft voor de eigen beleidsvorming. Op basis van de beleidsinformatie brengen GS in beeld in welke gemeenten kinderen en jongeren wonen die op geïndiceerde jeugdzorg zijn aangewezen. Substantiële onderlinge verschillen bespreken GS met de gemeenten.

Er moet zicht komen op de vraag naar jeugdzorg en trends en prognoses hierin, bijvoorbeeld in de vorm van een jaarlijkse monitor. Hierbij vindt afstemming plaats met de inspanningen om de informatie over situatie van de jeugd in Noord-Holland toegankelijk te maken vanuit de monitor vanuit de Agenda Jeugd (monitor) en met de verwijzindex risicojongeren.

Informatievoorziening vinden wij belangrijk. GS bekijken wat een geschikt instrument is om de ontwikkeling van de vraag naar jeugdzorg in relatie tot het beschikbare aanbod permanent en actueel in beeld te brengen en te houden, te denken valt aan een website. De informatiebehoefte en aanbevelingen van de werkgroep Jeugdzorg van de Statencommissie Sociale Infrastructuur nemen GS in bovengenoemde ontwikkelingen mee.

INVESTEREN IN DE JEUGDZORGWERKERS

Medewerkers in de jeugdzorg doen belangrijk werk en dragen hierbij een grote verantwoordelijkheid. Immers zij leveren passende zorg aan een kind, dat bij de jeugdzorg komt, en zijn/haar ouders met ernstige problemen. Personeelsgebrek in de jeugdzorg levert risico's voor het bieden van passende zorg. En er heerst een tekort aan personeel. Dat heeft onder meer te maken met een negatieve beeldvorming over het beroep van jeugdzorgwerker. Het verloop van personeel is hoog en een groot deel van de vertrekkende medewerkers is jong en heeft slechts een jaar of minder in de branche gewerkt. Het Rijk zet in op professionalisering binnen de jeugdzorg. Daartoe is het landelijk Actieplan Professionalisering Jeugdzorg opgezet dat erop gericht is om professionals beter toerusten en te faciliteren in het primaire proces en te beschermen tegen oneigenlijke strafrechtelijke interventies. Professionalisering is enerzijds gericht op het uitdiepen en verbeteren van het beroep en anderzijds op verbetering van de dienstverlening aan de cliënt.

Waar staan we nu

Er heerst een personeelstekort in de jeugdzorg. Vooral bij BJZ Noord-Holland. Bekend is dat vooral nieuwe medewerkers in de jeugdbescherming snel weer vertrekken. En er zijn juist meer jeugdbeschermers nodig omdat het aantal cliënten (zgn. caseload) per gezinsvoogd is verlaagd.

Er zijn verschillende functies in de jeugdzorg. De toerusting van deze functies is verschillend qua opleiding, ervaring en competenties. Zo heeft een gezinsvoogd andere taken en vaardigheden nodig dan een groepsleider. Dit is een belangrijke factor bij invulling van een openstaande functie bij een instelling.

Landelijk is er aandacht voor professionalisering, beroepsverenigingen, verbetering van kwaliteit van personeel (zie bovengenoemd Actieplan). Er is aandacht voor de werkomgeving (arbeidsvoorwaarden, organisatiestructuren en kwaliteit van het management):

competentieontwikkeling in het beroep (beroepsvereniging) en aandacht voor plaats en bevoegdheden van professionals binnen jeugdzorgorganisaties.

Verder zijn er in het land initiatieven voor een goede en snelle afstemming tussen vraag en aanbod van personeel in de jeugdzorg. En stimulering van werving- en selectie en imagoverbetering van de jeugdzorgwerker. Het gaat om het binnenhalen van jong personeel, maar ook om het interesseren van de 30+ doelgroep voor de jeugdzorg. En, vooral het behouden van personeel is essentieel. Hiertoe is een goed beeld van het beroep nodig en aantrekkelijke loopbaanperspectieven, waarbij instellingen samenwerken. Stages kunnen hieraan een bijdrage leveren.

Wat willen we bereiken

In 2012 is er voldoende goed gekwalificeerd personeel in de jeugdzorg in Noord-Holland, hetgeen betekent dat er

in elk geval bij knelpunten (wachtlIJstproblematiek) voldoende personeel ingezet kan worden.

Voldoende goed gekwalificeerd personeel in de jeugdzorg en inzet van personeel daar waar dat het hardst nodig is. Bij dit laatste is te denken aan bijvoorbeeld het kunnen vinden van extra personeel voor het aanpakken van wachtlijsten. Hiertoe willen wij inzicht verkrijgen in de regionale arbeidsmarkt in de jeugdzorg, in een goede aanpak om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en afstemming met hogescholen bewerkstelligen over opleidingen en bij- en nascholing van personeel. Opleidingen moeten worden afgestemd op de beroepen in de jeugdzorg. Interessant is daarbij aantrekkelijke leer- werkvormen en aansluiting met het MBO te onderzoeken.

Tevens zijn er aantrekkelijke loopbaanperspectieven voor jeugdzorgwerkers. Instellingen werken hier samen aan.

Wat gaan we doen

Wij willen dat GS instellingen via het Instellingenberaad stimuleren en ondersteunen bij het vinden van de juiste aanpak om een goede afstemming te krijgen tussen vraag en aanbod van personeel in de jeugdzorg in de provincie Noord-Holland. Het aantrekkelijker maken van het werken in de jeugdzorg, door middel van het stimuleren van stagemogelijkheden, aantrekkelijke opleidingsvormen en kennisuitwisseling tussen ervaren en nieuwe medewerkers hoort daar ook bij. Hiertoe gaan GS good practices in het land inventariseren en de toepasbaarheid binnen de provincie onderzoeken. GS vragen hierbij de instellingen zich gezamenlijk in te spannen om tot een werkbare aanpak voor een efficiënte inzet van personeel te komen.

Om een goed beeld te krijgen van de regionale arbeidsmarkt in vraag en aanbod van personeel in de jeugdzorg, zal gebruik worden gemaakt van reeds bestaande overzichten of zal worden gestimuleerd dat dergelijke overzichten worden gemaakt.

Een goede afstemming met het onderwijs wordt bewerkstelligd met hogescholen.

FINANCIËEL KADER

8.1 Een nieuw financieringsstelsel voor de jeugdzorg

Waar staan we nu

De provincies krijgen een doeluitkering jeugdzorg die ten dele nog is gebaseerd op historisch gegroeide budgetten. Daarnaast ontvangen de provincies de laatste jaren regelmatig incidentele uitkeringen. De provincie subsidieert plaatsen geïndiceerd zorgaanbod bij de zorgaanbieders op basis van normprijzen per categorie zorgaanbod en rekent af op de minimaal te realiseren bezettingsgraad van het aanbod.

De provincie heeft een aantal jaar geleden geheel uit eigen middelen fors geïnvesteerd in de jeugdzorg-accommodaties en vervolgens uit de doeluitkering jaarlijks een budget voor investeringssubsidies beschikbaar gesteld. IPO en het Rijk zijn overeengekomen dat er in 2009 een nieuw financieringssysteem wordt ingevoerd gebaseerd op het rapport Kaiser.

Het nieuwe stelsel is nog slechts in contouren uitgewerkt. Naar verwachting zal de invoering gepaard gaan met het instellen van een overgangperiode.

Er is een landelijk implementatieplan opgesteld. Dit voorziet o.a. in de oprichting van een onafhankelijk Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg (AFJ) dat landelijke macroramingen voor de financiering van de jeugdzorg maakt en de verdeling hiervan over provincies en groot stedelijke regio's. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) ontwikkelt hiervoor een ramingsmodel. Dit traject loopt door tot 2011.

Het AFJ adviseert over een meerjarenkader en een jaarbudget en doet dat op basis van de behoefte-raming van

het SCP en door haar geïnventariseerde prijsinformatie. Het Rijk zal de Wet op de jeugdzorg wijzigen (schrappen van duur en omvang uit indicaties door BJZ) en een nieuwe AMvB maken waarin de nieuwe financieringswijze is opgenomen.

Het Rijk en het IPO zijn met de MOgroep overeengekomen dat de zorgaanbieders zorgen voor de invoering van 20 bekostigingseenheden in hun administraties, inclusief uniform rekeningsschema en kostenplaatsenstructuur. Deze 20 eenheden worden via een tabel vertaald naar de 8 zorgcategorieën opgenomen in het rapport Kaiser. De provincies willen hun subsidiëring baseren op de laatste 8 zorgcategorieën. Dit zou leiden tot gemiddelde prijzen (op basis van de achterliggende eenheden). Bovendien zijn er zo vergelijkingen tussen zorgaanbieders en provincies mogelijk.

De provincies komen het gewenste zorgaanbod en de daarbij behorende prijzen overeen op basis van de 8 zorgcategorieën. De bedoeling is dat de provincie met zorgaanbieders scherper kan onderhandelen over gemiddelde prijzen voor productpakketten.

Voor BJZ moeten nog categorieën worden vastgesteld. De jeugdbescherming en jeugdreclassering worden gefinancierd volgens normprijzen per pupil en vallen buiten de prijsafspraken die de provincie met zorgaanbieders gaat maken over het te leveren aanbod.

Wat willen we bereiken

Onze doelstelling is het beschikbaar hebben van een toereikende doeluitkering die gebaseerd is op de vraag naar jeugdzorg in Noord-Holland. Het beschikbaar hebben van een zorgaanbod, dat toegesneden is op de vraag, en efficiënt is (zoveel mogelijk zorg van goede kwaliteit biedt binnen het beschikbare budget en aanbieders ruimte biedt flexibel op de vraag in te spelen).

Wat gaan we doen

GS stellen in 2009 een implementatieplan op voor het nieuwe financieringsstelsel in Noord-Holland. GS maken afspraken met het Instellingenberaad over de invoering. Wij passen de subsidieverordening jeugdzorg aan. GS besteden specifiek aandacht aan de huisvestings-situatie bij de start van het nieuwe financieringssysteem om te komen tot een reële financiering van de huisvestingskosten. Hiervoor stellen GS een integraal huisvestingsplan op.

GS maken afspraken met zorgaanbieders over zorgpakketten en prijzen.

8.2 Ons financieel kader

8.2.1 Ontwikkeling van de doeluitkering jeugdzorg

De Provincie Noord-Holland heeft in haar Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2008 uitgaven geraamd ter grootte van € 80,5 miljoen. Het merendeel van deze uitgaven wordt gefinancierd uit de doeluitkering van het Rijk. De structurele doeluitkering 2008 bedraagt

€ 77,9 miljoen. In 2008 wordt € 2,2 miljoen gedekt uit incidentele middelen (voorziening doeluitkering jeugdzorg¹⁾ en € 0,4 miljoen uit autonome middelen².

Voor het financiële kader 2009 t/m 2012 moeten wij uitgaan van de doeluitkering jeugdzorg zoals die thans bekend is. De doeluitkering (niveau 2008) bedraagt € 78,6 miljoen.

Bij een gelijkblijvende doeluitkering en ongewijzigd beleid is er in 2009 (net als 2008) een structureel tekort op de doeluitkering. In 2009 bedraagt dat € 465.989 en vindt dekking plaats ten laste van de voorziening jeugdzorg (niet bestede middelen doeluitkering). De voorziening bedraagt bij ongewijzigd beleid, rekening houdend met de thans voorziene onttrekkingen circa € 2,7 miljoen op 31 december 2009.

Het regeerakkoord van het kabinet Balkenende IV voorziet niet in een structurele verhoging van de doeluitkering. Ter voorbereiding van het nieuwe financieringssysteem voor de jeugdzorg werkt het SCP aan een ramingmodel voor de behoefte aan jeugdzorg. Het AFJ zal een onafhankelijk advies uitbrengen over het jaarlijks landelijk benodigde budget en de verdeling over de provincies. De verwachting is dat, gezien de stijgende vraag naar jeugdzorg en het feit dat het historische budget van Noord-Holland (het bedrag per gewogen jongere) onder het landelijke gemiddelde ligt, de doeluitkering in de toekomst enige stijging zou moeten laten zien. Feitelijke informatie daarover hebben we echter niet.

We zijn in dit ontwerp uitgegaan van gelijkblijvende inkomsten. Inmiddels is bekend dat de doeluitkering in 2009 structureel zal worden verhoogd. Het Rijk heeft een overeenkomst bereikt met het IPO om wachtlijsten aan te pakken en de groei van de vraag naar jeugdzorg op te vangen in 2008 en 2009. In dit kader zal het Rijk in 2009 de doeluitkering structureel verhogen. Het gaat om het grotendeels structureel maken van de incidentele bijdrage van € 4,3 miljoen Rouvoet-gelden in 2008. Deze aangekondigde structurele verhoging van de doeluitkering in 2009 met € 3,8 miljoen is nog niet in het financieel kader van het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2009 verwerkt.

Nieuwe initiatieven zullen binnen het budget van de doeluitkering moeten worden uitgevoerd. Indien dit onvoldoende ruimte biedt zullen ze in de plaats moeten komen van bestaande activiteiten (ombouw van zorg), zullen incidenteel gefinancierd moeten worden uit de voorziening jeugdzorg of zullen moeten worden bekostigd uit autonome provinciale middelen.

Het nieuwe financieringsstelsel, dat in de periode van dit beleidskader van start gaat, biedt mogelijkheden met zorgaanbieders te onderhandelen over zorgpakketten tegen bepaalde prijzen en te bepalen welk aanbod een goede prijs-prestatieverhouding biedt. Hier liggen in principe mogelijkheden om efficiencywinst te boeken. Dit zou financiële ruimte voor nieuwe initiatieven kunnen opleveren.

8.2.2 Inzet van autonome provinciale middelen.

Autonome middelen

Naast de doeluitkering zet de provincie ook eigen middelen in. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting 2009. We noemen de volgende bedragen:

- Huisvestingskosten BJZ € 453.800
- Week voor de jeugdzorg € 50.000
- Bemoeizorg risicogezinnen € 1.0000.000
- Uitvoering Beleidskader jeugdzorg € 302.200
- Aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid € 957.300

EXINH-middelen

Verder zijn er EXINH-middelen beschikbaar voor 2009. We noemen de volgende projecten: Transferium Jeugdzorg (provinciale bijdrage maximaal € 8,4 miljoen), ondersteuning CJG door o.a. implementatie Risicoanalyse instrument (geraamd in totaal € 5,3 miljoen), aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid: stimulering opvoedingsondersteuning (geraamd in totaal € 2.973.378).

Voor de projecten Investeren in beleidsinformatie en Investeren in de jeugdhulpverlener zullen aparte projectplannen worden gemaakt in het kader van de nieuwe Investeringsimpuls (TWIN-H).

1) De ontwikkeling van de voorziening doeluitkering jeugdzorg wordt jaarlijks verantwoord in het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg.

2) Dit is de onder het kopje "autonome middelen" opgenomen post huisvestingskosten BJZ.

BIJLAGE 1 BIJ HOOFDSTUK 2:
UITGANGSPUNTEN UIT DE KADERSTELLE
NOTITIE VOOR HET BELEIDSKADER JEUGDZORG
2009 T/M 2012

Uitgangspunt is: het kind staat centraal

Dit vertalen wij in de volgende punten:

1 Preventie: voorkomen van problemen³

Om te bevorderen dat kinderen gezond opgroeien en te voorkomen dat de wettelijke provinciale taak in het vizier komt c.q. dat ouders en kinderen een beroep doen op jeugdzorg, ondersteunen wij gemeenten bij het vormgeven van de aansluiting tussen jeugdbeleid en jeugdzorg. Het CJG kan daarbij een belangrijke rol spelen.

Wij ondersteunen door:

- samen met gemeenten een impuls te geven aan het aanbod opvoedingsondersteuning in de CJG's;
- gemeenten te faciliteren bij het invoeren van een risicosignaleringsstelsel (aansluitend op de landelijke verwijzingsindex) in Noord-Holland;
- afspraken met de gemeenten over rol en inzet van BJZ in de CJG's en zorgstructuur
- het samen met gemeenten organiseren en financieren van een vorm van bemoeizorg voor zorgmijdende gezinnen waar kinderen risico lopen.

Het gaat bij deze laatste drie punten om het voorzetten van bestaand beleid dat zijn grondslag heeft in de wet op de jeugdzorg en dat verder wordt uitgewerkt in dit Beleidskader jeugdzorg 2009 t/m 2012.

Het maken van samenwerkingsafspraken en het gebruik maken van hetzelfde *risicosignaleringsstelsel (verwijzingsindex risicojongeren)* moeten voorkomen dat instellingen dubbel werk doen. Het maakt het mogelijk om het uitgangspunt 'één gezin, één plan' van het ministerie van Jeugd en Gezin te realiseren. Het risicosignaleringsstelsel dwingt instellingen tot handelen en tot het maken van afspraken over de regie.

Meer aandacht voor het signaleren van *kindermishandeling* en tijdig starten van onderzoek na een melding van het vermoeden van kindermishandeling (binnen de normtijden) door het AMK behoort ook bij dit uitgangspunt. We zorgen voor de implementatie en het goed functioneren van het Landelijk Actieplan Aanpak Kindermishandeling (LAAK).

³ De eerste alinea van deze paragraaf komt overeen met de tekst over preventie uit de kadernotitie Programma Zorg&Welzijn binnen de programmalijn "Gezond opgroeien".

2 Passende zorg voor het kind

- a We willen jongeren en ouders in staat stellen, als dat mogelijk is, zelf oplossingen voor hun problemen te vinden en hun situatie te verbeteren. Gebruik maken van eigen mogelijkheden (empowerment) van jongeren, ouders (en hun eigen netwerk) is een uitgangspunt. Hulpverlening volledig uitgevoerd door professionals is niet altijd het enige antwoord op de hulpvraag. EKC en Familieberaden krijgen een plaats in de Noord-Hollandse jeugdzorg.
- b Jongeren en hun ouders krijgen tijdig de vereiste zorg. We willen een goed werkende jeugdzorgketen die een vlotte doorstroom van cliënten garandeert zonder onnodige bureaucratie. *Wachtlijsten kunnen en willen we niet alleen oplossen met uitbreiding van zorgaanbod.* We willen het bestaan van een wachtlijst bij een instelling niet vanzelfsprekend honoreren met uitbreiding van het zorgaanbod. We willen juist instellingen 'belonen' die de wachtlijst en wachttijden in de greep hebben (binnen de landelijke normtijden werken). De jeugdzorginstellingen moeten de wachtlijsten kritisch bekijken op risico's voor kinderen. Het is essentieel dat er geen kinderen die risico lopen op de wachtlijst staan. Verder zijn we van mening dat kinderen op de wachtlijst altijd enige vorm van (overbruggings)zorg moeten krijgen. Hiermee verleggen wij het accent in de aanpak van wachtlijsten en wachttijden ten opzichte van de aanpak in het Beleidskader 2005 t/m 2008.
- c Uitgangspunt is dat kinderen zoveel mogelijk in een gezin opgroeien. De vraag naar pleegzorg is de laatste jaren gegroeid. Pleegzorg kan alleen functioneren door de onbaatzuchtige inzet van pleeggezinnen. Pleegouders en aspirant-pleegouders hebben ons de laatste jaren regelmatig geïnformeerd over knelpunten waarvan ze last hebben. We leggen in deze periode daarom de nadruk op de **pleegzorg**. Dat betekent prioriteit bij de uitbreiding van capaciteit, verbetering van de werking van pleegzorgvoorzieningen en de functies van die de Pleegzorgcentrale tot nu toe vervult en ondersteunen van initiatieven om de positie van pleegouders te verbeteren.

- d **Geen vrijblijvendheid bij de aanpak van problemen van jongeren.** Als het belang van het kind het vereist moet er worden ingegrepen. Bedreigende, risicovolle of onacceptabele situaties mogen niet voortduren. Als het belang van kinderen in het geding is mag je niet doormodderen of de verantwoordelijkheid doorschuiven. In het rijksbeleid is 'de vrijblijvendheid voorbij' ook een uitgangspunt. De voorgestelde wijziging van de jeugdbeschermingwet bijvoorbeeld stelt de ontwikkeling van het kind centraal en verruimt de gronden voor ondertoezichtstelling. Geen vrijblijvendheid bij het aanpakken van problemen van jongeren betekent ook niet vrijblijvende samenwerking in de jeugdzorgketen, concrete afspraken rond hulp aan gezinnen waar meerdere partijen bij zijn betrokken, crisisopvang en spoedeisende hulp, snellere besluitvorming (realiseren van normtijden) en bemoeizorg voor zorgmijdende gezinnen met risicokinderen. Een goed voorbeeld van niet vrijblijvende samenwerking is ook de aanpak van Transferium Jeugdzorg waarbij de samenwerkingspartners jongeren gesloten jeugdzorg bieden zolang dat nodig is en open jeugdzorg zodra dat mogelijk is. De in Transferium samenwerkende zorginstellingen hebben zich verplicht de zorg bij overgang van gesloten naar open zorg ononderbroken te leveren. Wij vinden het beschikbaar komen van zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsproblematiek (gesloten jeugdzorg) in Transferium Jeugdzorg essentieel om deze groep jongeren adequate zorg te kunnen bieden in de eigen leefomgeving. Hiermee wordt een witte vlek in het zorgaanbod ingevuld.
- e **Ambulante zorg krijgt extra aandacht.** Ambulante zorg betekent zorg dichtbij huis en het betrekken van het hele gezin. We hebben de capaciteit van de ambulante zorg de laatste jaren al sterk uitgebreid. We willen voldoende ambulante zorg bieden aan jongeren en hun gezinnen. Het betekent ook een lichte vormen van hulp bieden vóór problemen verergeren en zware (residentiële) zorg nodig is. De ambulante zorg is echter een verzamelnaam voor een grote diversiteit aan programma's. We willen voortbouwen op onderzoek dat we in 2006 door Research voor Beleid hebben laten doen naar ambulante zorg om de diversiteit inzichtelijk te maken en om te kiezen voor het aanbieden van de programma's die effectief zijn.

Dit uitgangspunt (Passende zorg voor het kind) is een aanscherping/intensivering van in het Beleidskader jeugdzorg 2005 t/m 2008 ingezet beleid.

3 Extra aandacht voor 5 scharnierpunten in de jeugdzorgketen Noord-Holland

Iedereen in de jeugdzorg is het met elkaar eens dat de jeugdzorgketen beter werkt als er slimme verbinding en samenwerking tot stand komt. Tussen BJZ en de jeugdzorginstellingen en tussen de instellingen onderling. Tussen BJZ en de Raad voor de kindbescherming, etc. Wij zijn van mening dat iedere instelling of organisatie die zich met zorg voor jeugd bezighoudt in Noord-Holland een grote eigen verantwoordelijkheid heeft voor het aanbrengen van slimme verbindingen. De provincie Noord-Holland eigent zich in de keten de rol toe als aanjager en zal alle instellingen actief wijzen op het aanbrengen van slimme verbinding en samenwerking met partners in het veld.

Er is een aantal belangrijke scharnierpunten in de Noord-Hollandse jeugdzorgketen waarop de provincie de komende vier jaar extra alert zal zijn en sturend zal optreden.

Er worden voor 5 scharnierpunten in de keten aparte prestatieafspraken gemaakt:

- A De schakelfunctie van BJZ in het voorliggende veld (gemeenten en de CJG).
- B Verbinding BJZ en zorgaanbieders.
- C Samenwerking provinciale jeugdzorg en jeugd GGZ en licht verstandelijk gehandicaptenzorg.
- D Samenwerking tussen zorgaanbieders.
- E Samenwerking rond de pleegzorg.

4 Organisatie en inrichting van de jeugdzorg

Wij willen dat jeugdzorg effectief is én doelmatig. De zorg moet doelmatig worden georganiseerd.

Een goede regionale spreiding van zorg en goede samenwerking tussen BJZ en zorgaanbieders en andere ketenpartners zorgt voor effectieve en efficiënte zorg dichtbij de cliënt.

BJZ voert een regionale opzet in en is met regionale kantoren dichtbij de jongeren die zorg nodig hebben. De regiokantoren bieden alle functies aan (indicatie stellen, jeugdbescherming, jeugdreclassering, AMK, deskundigheidsbevordering en advies voor lokale jeugdzorginstellingen). BJZ zorgt zo voor goede aansluiting op de werkzaamheden van de ketenpartners in de regio.

Nieuwe zorgaanbieders

Het toelaten van nieuwe zorgaanbieders kan mogelijk bijdragen aan het bereiken van een optimale afstemming op de vraag. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de mogelijkheden en effecten van het toelaten van nieuwe zorgaanbieders zullen in het definitieve Beleidskader, dat in november 2008 wordt vastgesteld, opties ter besluitvorming worden voorgelegd. Dit Beleidskader bevat een eerste uitwerking daarvan. Risico's, voor- en nadelen zullen worden aangegeven van een oplopende mate van toelating.

Te denken valt bijvoorbeeld aan:

- 1 Toewerken naar het subsidiëren van bepaalde ambulante hulpprogramma's (aanbesteden). Ook mogelijkheden geven aan kleinere aanbieders, bijvoorbeeld aan particuliere bureaus. Hiervoor zouden we de drempel voor de toegang moeten verlagen. In het Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2008 is namelijk bepaald dat het totale bedrijfsbudget voor jeugdzorg van een nieuwe aanbieder tenminste € 8 miljoen moet bedragen. Men moet wel samenwerken in de keten.
- 2 De gehele ambulante hulp en andere hulpvormen aanbesteden (gezinshuizen, pleegzorg, daghulp).
- 3 Het gehele geïndiceerde jeugdzorgaanbod aanbesteden (vergelijkend prestatie-model).

5 Investeren in beleidsinformatie

Een goede afstemming tussen vraag en aanbod kan alleen tot stand komen als er goed zicht is op de zorgvraag. Er is in Noord-Holland en op landelijk niveau een stijgende behoefte aan beleidsinformatie. Het ontbreekt nu nog aan harde gegevens over de vraag. Er moet zicht komen op de vraag en hiervoor moet een investering worden gedaan in onderzoek (nulmeting) en (trend) analyse. Hierbij wordt afgestemd met de inspanningen om de informatie over situatie van de jeugd in Noord-Holland toegankelijk te maken vanuit de Agenda jeugd (monitor) en met de implementatie van verwijzindex risicjongeren.

De provincie zal de komende vier jaar extra inzet plegen op het verbeteren van de kwaliteit van feitelijke gegevens en de verspreiding van die gegevens aan relevante ketenpartners. Beleidsinformatie kan als basis voor prestatieafspraken dienen.

De provincie investeert samen met de jeugdzorginstellingen en BJZ in ICT projecten waardoor:

- De registratie van BJZ een 'boost' krijgt. BJZ kan volledige beleidsinformatie gegevens leveren (Rapportages Beleidsinformatie Jeugdzorg).
- Er een jaarlijkse monitor beschikbaar komt.
- De huidige situatie, trends en prognoses in beeld worden gebracht.
- Zorgaanbieders en BJZ gegevens kunnen uitwisselen en informatie kunnen genereren (Datawarehouse).

6 Investeren in de jeugdhulpverlener

Het beroep van jeugdhulpverlener is niet makkelijk. De jeugdzorg is vaak negatief in de publiciteit gekomen. Het verloop van personeel in de jeugdzorg is groot. De roep om professionalisering van het beroep is toegenomen. Wij vinden dat de professionaliteit in de jeugdzorg versterkt moet worden. Het Actieplan professionalisering jeugdzorg van minister Rouvoet is een goed vertrekpunt. We willen in Noord-Holland met brancheorganisaties en werkgeversorganisaties een impuls geven aan de kwaliteit en kwantiteit van jeugdzorgwerkers.

2

BIJLAGE 2 BIJ HOOFDSTUK 2:
TEKST COLLEGEPROGRAMMA
'KRACHTIG, IN BALANS' OVER JEUGDZORG

Collegeprogramma 'Krachtig, in Balans'

Basis voor ons beleid is het Collegeprogramma 'Krachtig, in Balans'. Hierin zijn de volgende uitgangspunten voor het jeugdzorgbeleid bepaald.

Het accent van het zorg- en welzijnsbeleid zal liggen op jeugd, jeugdzorg en de ouder wordende mens. Bij de uitvoering van het beleid willen wij verbindende schakels aanbrengen tussen welzijnsinstanties, onderwijsinstellingen, gemeenten, regio's en, indien nodig, justitie, de zogenaamde "ketenvorming".

Bij de jeugdzorg ligt het accent op preventie en signalering. De jeugdzorg wordt zo dicht mogelijk bij de cliënt en diens thuissituatie gebracht. Wij ondersteunen gemeenten waar gewenst bij de totstandkoming van CJG. Wij zouden graag zien dat op elke school maatschappelijk werk ondersteuning kan bieden.

De primaire zorg voor kinderen ligt bij de ouders. Daar waar die zorg niet meer uitsluitend door ouders gegeven kan worden, zullen anderen ondersteuning kunnen geven.

Doelstelling van het provinciaal beleid is de wachtlijsten in de jeugdzorg zowel kwantitatief als kwalitatief terug te dringen, zodat elk kind tijdig een passende behandeling krijgt. De geïndiceerde jeugdzorg is sinds de invoering van de nieuwe Wet op de jeugdzorg een provinciale verantwoordelijkheid. Gelet op de schaalgrootte die vereist is voor deze taak willen wij deze verantwoordelijkheid blijven dragen. Wij zullen met kracht het al ingezette beleid voortzetten. Daartoe zullen wij samenwerkingsverbanden op het gebied van zowel het preventieve jeugdbeleid als in de jeugdzorg aangaan.

Wij zullen het Aanvalsplan wachtlijsten voor de jeugdzorg onverkort uitvoeren.

3

BIJLAGE 3 BIJ HOOFDSTUK 2:
TEKST RIJKSBELEID UIT KADERSTELLENDENOTITIE
BELEIDSKADER JEUGDZORG
2009 T/M 2012

Het landelijke beleidskader 2005 t/m 2008 geeft op hoofdlijnen een invulling aan de thema's: sluitende keten (aansluiting met gemeentelijk jeugdbeleid), verbetering kwaliteit BJZ, verbetering kwaliteit en effectiviteit zorgaanbod, toegankelijke dienstverlening en betrokkenheid cliënt en doelmatigheid bevorderen, wachttijden terugdringen en aanpak bureaucratie. Het beleidskader heeft als leidraad betere hulp aan de cliënt (tijdige, effectieve en sluitende hulp op een zo doelmatig mogelijke wijze). De aanpak van de te lange wachttijden in de jeugdzorg heeft de hoogste prioriteit.

Voortvloeiend uit het beleidskader heeft het Rijk met het IPO en de MOgroep (de brancheorganisatie van de jeugdzorg) een groot aantal verbetertrajecten in gang gezet. We noemen o.a. 'Beter beschermd' met o.a. de invoering van de Deltamethodiek gezinsvoogdij (een betere methodiek voor gezinsvoogdijwerk en verlaging van de caseload), invoering van het Handboek Jeugdreclassering ten behoeve van kwaliteitsverbetering, verbetering en versnelling van de indicatiestelling van BJZ (VIB-project), inclusief de invoering van het protocol indicatie jeugd-GGZ, toepassing van de Doorbraakmethode om de doorlooptijden bij Bureaus Jeugdzorg te verkorten en het invoeren van een tiental prestatie-indicatoren jeugdzorg. Deze trajecten worden ook in Noord-Holland uitgevoerd. In de provinciale Uitvoeringsprogramma's jeugdzorg zijn de voornaamste te behalen resultaten en de afspraken met de jeugdzorginstellingen opgenomen. Het Rijk toetst jaarlijks het provinciale uitvoeringsprogramma aan het landelijke beleidskader.

'Alle kansen voor alle kinderen' gaat over het gehele jeugdbeleid.

Het noemt 5 ontwikkelingsvoorwaarden voor kinderen: gezond opgroeien, veilig opgroeien, steentje bijdragen aan de maatschappij, talenten ontwikkelen en plezier hebben en goed voorbereid zijn op de toekomst.

Het jeugdbeleid van het Rijk kent drie programmalijnen:

1 opgroeien doe je in een gezin

Deze lijn bevat de volgende hoofpunten. Er komt opvoedingsondersteuning voor alle gezinnen beschikbaar en CJG in de buurt. Problemen van gezinnen worden aangepakt met de methode 'Een gezin, één aanpak'. De eigen kracht van gezinnen wordt optimaal benut (instrument Eigen Kracht-conferenties). Opvang in pleeggezinnen is een alternatief voor kinderen die niet bij de eigen ouders kunnen opgroeien, en daarmee een

adequate vorm van jeugdzorg. Er mogen geen financiële belemmeringen zijn om pleegouder te worden.

2 omslag naar preventie: problemen eerder signaleren en aanpakken

Voor de jeugdzorg belangrijk punten zijn dat professionals in hun beroepsopleiding voldoende worden toegerust om opvoed- en opgroei-problemen van kinderen en problemen van geweld en seksueel misbruik te kunnen signaleren. Er komt een Elektronisch Kind-dossier (EKD) en een Verwijsindex risicjongeren zodat professionals informatie kunnen delen en risico's kunnen signaleren.

Scholen zijn in staat om gedrags- en ontwikkelingsproblemen te signaleren, zodat professionals van bijvoorbeeld maatschappelijk werk, jeugdzorg of jeugdgezondheidszorg waar nodig meteen een interventie kunnen uitvoeren

3 vrijblijvendheid voorbij

Een ieder dient zijn verantwoordelijkheid te nemen als er signalen zijn dat een kind of gezin in problemen raakt. Het blijven aanzien en doormodderen of zelfs weggijken mag niet gebeuren.

Deze programmalijn bevat de volgende hoofdpunten. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Waar ze hulp nodig hebben, krijgen ze die. Als de veiligheid of gezondheid of ontwikkeling van hun kinderen in het geding is, zullen ze hulp moeten aanvragen. Als ouders die hulp mijden, zoeken we hen actief op om hen alsnog te motiveren tot hulp, of desnoods door tussenkomst van de rechter te dwingen om mee te werken aan een betere opvoeding.

Als sprake is van ernstige opgroei- en opvoedingsproblematiek en/of kindermishandeling, wordt een gezin of een kind binnen de afgesproken normen geholpen. Indien sprake is van crisissituatie waarin een kind direct gevaar loopt wordt binnen 24 uur hulp geboden.

Besluitvorming over de inzet van een kindbeschermingsmaatregel vindt altijd binnen twee maanden plaats. Bij spoedeisende zaken wordt het besluit binnen een week genomen en indien sprake is van crisis binnen 24 uur.

Aan het eind van deze kabinetsperiode is er een landelijk dekkend netwerk van CJG's. Het Elektronisch Kind-dossier komt met ingang van 1-1-2008 beschikbaar en de Verwijsindex met ingang van 1-1-2009.

Gemeenten maken met de provincies/grootstedelijke regio's afspraken over de wijze waarop een goede samenwerking en afstemming (goede aansluiting van de ketens) wordt geborgd.

Het kabinet ondersteunt en stimuleert pilots op lokaal niveau waar nieuwe vormen van samenwerking tussen provincies en gemeenten worden ontwikkeld. Medio 2009 zal de balans worden opgemaakt over de ontwikkeling ten aanzien van het voorgaande, over de stroomlijning van de jeugdzorgketen en wordt bezien of nadere afspraken moeten worden gemaakt.

Provincies zetten stevig in op snelle en effectieve hulp voor jeugd en gezin. Het wegwerken van de wachtlijsten en het gebruik van effectieve interventies staan hierbij voorop. Daarnaast zetten de provincies in op de aanpak van kindermishandeling en de verbetering van de jeugdbescherming. Provincies hebben een belangrijke rol in het jeugdbeleid. Provincies zien er op toe dat ook binnen alternatieve opvoedingssituaties zoals pleeggezinnen en residentiële voorzieningen de vijf ontwikkelingsvoorwaarden centraal staan.

De Minister voor Jeugd en Gezin en provincies maken nadere afspraken over het realiseren van snelle en effectieve jeugdzorg, vereenvoudiging van de indicatiestelling(en), participatie door jeugdigen in de jeugdzorg, de aanpak van kindermishandeling en de verbetering van de jeugdbescherming en professionalisering.

BIJLAGE 4

AFKORTINGEN

AFJ	Adviesorgaan Financiering Jeugdzorg
AKJ	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAM	Beter Anders Minder
BJZ	Bureau Jeugdzorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
C-toets	Cliënttevredenheidstoets
CVP	Cliëntvertrouwenspersoon
EKC	Eigen Kracht Conferentie
EKD	Elektronisch Kinddossier (voor de gezondheidszorg)
EXIN-H	Extra Investeringsimpuls Noord-Holland
FFT	Functional Family Therapy
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GSR	Grootstedelijke Regio's
IPO	Interprovinciaal Overleg
LAAK	Landelijk Actieprogramma Aanpak Kindermishandeling
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten(zorg)
LWI	Landelijk Werkende Instellingen
MTFC-P	Multidimensional Treatment Foster Care for Preschoolers: intensieve behandelmethode voor pleegouders
MOgroep	Maatschappelijke Ondernemersgroep: voor werkgevers in de jeugdzorg
NJI	Nederlands Jeugd Instituut
NVP	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen
OCG	Orthopedagogisch Centrum 't Gooi
OCK - Het Spalier	Orthopedagogisch Centrum Kennemerland- Het Spalier
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling
PBOJ	Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugd
P x Q	Prijs x Kwantiteit
RBJ	Rapportage Beleidsinformatie Jeugdzorg
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
Triple P	Opvoedprogramma Positief Pedagogisch Programma
TWIN-H	Tweede Investeringsimpuls Noord-Holland
UJL	Utrechtse Jeugdhulpverlening Leger des Heils
VIB	Verbetering Indicatie traject Bureaus Jeugdzorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZAT	Zorg en Advies Team

HAARLEM, JANUARI 2009

JE